

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petty sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, október 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Venczelekk: A jogi minősítés.
- A jegyző, mint néptanácsos.
- Aradmegye virillistái.
- A képviselőház első napjai.
- A legújabb hadihajó.
- Megsemmisített szabadságharcifőjegyzőségek
- Botrány egy szállodában.
- A tanoncoktatás baja.
- Egyetemi tanár és hadnagy.
- Gyermekirtó tanítónő.
- Egy volt polgármester öngyilkossága.
- Baleset a háziakrad hadgyakorlatain.
- A kisjénői lövészversenyek.
- Vasvilla ellen — vadászpuska.
- A gyamu ői.
- Meggyilkolt feleség.
- Tárcák: Hangok az éjszakában. Írta: Hevesi J.
- Csarnok: Jegyzetek az aradi vár ostromáról. Írta: Galsai Kovács Ernő.

A jogi minősítés.

Arad, október 3.

A legközelebb összeülendő képviselőháznak, ha ugyan lenne rá alkalmá, sok egyéb teendőin kívül azzal a javaslattal is kellene foglalkoznia, mely a közoktatásügyi kormány részéről a jogi oktatást illetőleg készül s melyről ez idén már a második előadói tervezet jelent meg, hogy részben tájékoztassa a jogász világot, részben az eszméket tisztázó bírálatoknak szolgáljon támaszul és alkalmul.

A javaslat, — illetőleg előadói tervezettel a budapesti magyar királyi tudományegyetem jogtudományi kara foglalkozott behatóbban s az előttünk fekvő

füzetke, melyben a kar nevében dr. Concha Győző dékán bocsájtja közre véleményes jelentését, ugyancsak keményen neki támad a miniszteri tervezetnek, melyről egyebek közt azt állítja, hogy „a hazai jogi oktatás történelmének teljes figyelembevételével készült”; magát a minisztert pedig következő szavakkal aposztrofálja: „Nagyméltóságod még mindig nem hajlandó azzal a végzetes iránynyal szakítani, melynek nemcsak a két egyetemünkön folyó állami jellegű jog- és állam-tudományi oktatás vallhatná kárát, de az állami jellegű jog- és állam-tudományi oktatás egyébként is.”

E hang, mely különben a „véleményes jelentés” más helyein is megcsendül, nyíltan elárulja, hogy nem csupán valami szakszerű részletkérdésekről van szó, hanem mélyre ható és általánosabb érdekű nagy elvekről, melyek az elméleti és másutt egyaránt foglalkoztatják és izgalomban tartják.

Ezen a réven nyeri a kérdés az ő aktualitását és költi fel érdeklődését szélesebb körben azoknak is, kik egyébként kevesebb érzékkel bírnak a jogi kérdések méltatásához. A „véleményes jelentés” ugyanis kimutatja, hogy a közoktatásügyi kormány tervezete a jog- és állam tudományi oktatást, melynek beigazoltan csak is állami jellegűnek kellene lennie, kiszolgáltatja a felekezeti jogok azon nagy kedvezményeket által, melyeket az autonóm egyházfelekezeti jogiskoláknak nyújt, a midőn ez utóbbiaknak a két egyetemmel és a teljesen állami igazgatás alatt álló

jogtanító iskolákkal egyenlően minősítő vizsgálatok tarthatására nyújt jogositást.

A miniszteri tervezet életbeléptével a felekezeti jellegű jogakadémiák gomba módra szaporodnának föl, mi nálunk Magyarországon annál veszedelmesebb volna, mivel itten egyes felekezetek egyszersmind külön nemzetiséget is jelentenek. Már is arról van szó, hogy az állami igazgatás alatt levő pozsonyi és nagyváradi akadémiák, mint kath. alapítványokból keletkezettek, a szervezés alatt álló kath. autonómiának kiszolgáltatassanak. Fenálló törvényeink szerint nemcsak a latin, de a görög és örmény rítusú egyházaknak is van joguk akadémiákat állítaniok és tartaniok, sőt a szász lutheránus egyháznak is. De ha a nemzetiségi törvény rendelkezéseit szó szerint vesszük, akkor főiskolát bármely nemzetiséghez tartozó egyes honpolgár is állíthat.

A tervezet valósággal visszafelé fejleszti a jog- és államtudományi oktatást, midőn abban az állam mellé az egyházat egyenrangú tényezőként állítja oda. Hogy mily veszedelmes lejtőre juthat ily formán a felsőbb oktatás, arra nézve érdekes példát hoz föl a jelentés Franciaország közelmúltjából, midőn a felekezeti oktatásnak 1875-ben adott kiváltságok révén mindenféle katolikus egyetemek támadtak és csak nagy nehezen 1880-ban tudták a jogi oktatásban és azzal együtt a közigazgatás- és igazságszolgáltatásban veszedelmesen túltengő felekezeti jogot ismét korlátok közé szorítani.

A jogi kar fölterjesztésének egyéb-

TÁRCA

Hangok az éjszakában.

Írta: Hevesi József.

Kocsizörgés, lódobogás, közúti kocsik csendesítése nem zavarja sohasem Velence csöndjét. De azért mégis lármás, zajos város ez. Egész nap kiabál, lármázik, zsirog és énekel az olasz temperamentum. Éjjel pedig a lépteknek mintha ezer visszhangja volna. Az apró hidakra lépkedő lábak úgy kopognak, mintha a sok százados multnak alvó történetét akarnák felébreszteni. A levegőben elfojtott sóhajtok halatszanak és a mint a gondolás evezője végighasítja a lomha lagunát, úgy tetszik, mintha valaki zokogó sirással könyeket hullatna.

Gyakran megfigyeltem az éjszakának évadján, mikor a Campo S. Moiserre nyíló szobámban álmatlanul hánykolódtam hálóval védett ágyamban. Órákig elhallgattam, mit beszél az éjszaka. És lassan-lassan megszoktam, megértettem kisérteties nyelvét, kopogó beszédét, a surránó sohajokat.

És ha ilyenkor a beszédes éjszakába valahonnan messziről becsendült egy szerenád vidám dala, olyan hazugnak, olyan hamisnak, olyan vásárinak tetszett. Nem illett bele se hogyszem ez a profanizált trubadur-hang ebbe a romantikus hangulatba,

Mintha egy cinquecento keretbe szecsz-sziós képet illesztettek volna.

Az ablakom alatt a rió S. Moise szűk kanálisán gondolák állomásoztak.

A gondolások egész éjjel locsogtak-fecsegték, énekeltek és ordítottak. De sokszor megátkoztam őket, mikor legédesebb álmomból fölzavartak! Hiába hánykolódtam aztán, nem voltam képes elaludni. Mert ők egy pillanatra sem halgattak el. És folyt ajkukról szakadatlanul a beszéd áradata, azzal a sodró gyorsasággal, amittől beleszédül az, aki meg nem érti.

Talán nem is kiabáltak olyan nagyon, de a víz felületén, a szűk utcák csacsogó visszhangja mellett, az éjszaka akusztikájában még a suttogásuk is harsány volt.

Nem szólhattam rájuk, mert végre is nem tilthattam meg nekik a beszédet. És olyan fórumra Olaszországban aligha akadtam volna mely a beszélgetést csendháborításnak itélné.

Igy hát kénytelen voltam órákon át hallgatni a gondolások apró ügyeit, házi dolgaikat, családi bajaikat, napi élményeiket, nézeteiket a nehéz viszonyokról, a kevés keresetről, a város hanyatlásáról, a rossz közigazgatásáról, a külügyi politikáról, ami tengerhal-levest jelent és a vaporettók pusztító garázdálkozásáról.

Mikor én Velencében aludni szerettem vol-

na és álmodni a régi dicsőségről, Cornaró Katalinról, Cyprus királynőéről, Jessikáról, Desdemoneről, Tiziójánról és Tiepolóról és a nagy fényes napokról, melyeket a „Dol Margran Donna” végigdőzsölt.

— Ahi! Ahi! — hallatszott az éjszakában és egy gondola csobogva himbálózott a lagunán.

— Tonió! Tonió! — hangzott több gondoláról az érkező felé.

Toniót jól ismertem. Az ő állomása is az „Itália”-szálló előtt volt és nem egyszer gondoltam már vele.

Valami „fuvar”-ja akadhott ily késő éjszakán és csak most tért vissza.

Egy-két perc nem telt bele és már hallottam, amint gondolája a többi gondolák közé ékelte magát tompa kopogással.

A többiek csakhamar ostromolni kezdték: — Hol jártál? Hova vitted? Jól fizetted?

Tonió nem válaszolt maídjárt.

Amint az ablakból lenéztem a világos kis rióra, jól láttam, hogy Toniónak terhére van ez a sok kérdés. Nagyon komornak, levertnek látszott.

— Mi bajod? Mi lott? — kérdezték. — A signora

— A Campo Santóig vitette magát...

— A temetőbe? Most? Éjszaka? ...
A többi gondolások mind odaugráltak To-

ként pikáns mellékízt ad azon ismert tény, hogy ez a fakultás a közelmúltban lefolyt egyetemi háborgások alkalmával a kereszties vitézek mozgalmát több mint jóindulatu semlegességgel támogatta, és most a jogi oktatás kérdésében tartózkodás nélkül rámutat a felekezetiesség veszedelmére. Érdekes, hogy miként igazolja a kar az ő álláspontját a jelentés zárszávaiban: „Nagyméltóságod tudhatja legjobban épen egyetemi életünk legujabb aktáiból, hogy mi alkotmányunkhoz híven a keresztény államiság hívei vagyunk. Es ezen vallomás dacára is ime következő szavakkal záródik az előterjesztés:

„Elég sajnós, hogy a magyar állam a jog- és állam-tudományi oktatás terén az egyházfelekezetekkel szemben már is tulment az általában elfogadható engedékenységek határain. Ugy látszik, hogy az egyházfelekezetiesség az államiság, a vallás a jog fölé fog kerekedni.

Bizony úgy látszik, és ez elég sajnós is. De örvendetes és vigasztaló, hogy az igaz magyar emberek és hazafiak, bármely párthoz tartozzanak és bár mely nézetet vallják is egyébként, megtérnek a hazához és joghoz, ha ezek szent érdekeit egyes túltengő irányzatok fenyegetik. —r.

A jegyző, mint néptanácsos.

(Csanádmegye alispánjának eszméje.)

Arad, október 3.

Návay Lajos dr. Csanádmegye alispánja elrendelte, hogy a községi jegyzők naponta bizonyos órában a nép ügyes-bajos dolgaiban ingyen tanácsot, jogi utbaigazítást adjanak. Az eszmét némelyek életrevalónak, mások helytelennek találják. A M. H. a következő címmel foglal ellene állást.)

Az ekszcenciás v. b. t. t. a méltóságos udvari s a nagyságos királyi tanácsos mellé ezentul a tekintetes, vagy talán halljakend néptanácsos rangja, címe sorakozik.

Csanádvármegye értelmes és energikus alispánját, Návay Lajos doktort illeti meg érte az elismerés, s a vele karöltve járó gáncs, aki rendeletileg kreálta ezt az új polgári díszet s egyben díjmentesen fölruházta vele a megyéjebeli községi jegyzői kart.

Tréfánkívül a csanádi vicispánnak nemcsak szándéka, hanem intézkedési módja is figyelemreméltó és szinte érihetetlen, hogy a hazai sajtó egyszerűen agyonhallgatja azt.

Az intenció: a nép java. Kétségtelen, hogy a falusi népnek természetes vezére a községi jegyző. Kivételes, Európaszerte páratlan hivatal a magyar jegyző: maga a centralizált decentralizáció. Ugy tetszik, törzse a közigazgatás élőlájának, melynek ágai a magasabb szférákban szerte szélednek, de őbenne valamennyien egyesülnek. Amilyen csudabogár volna egy fa, amelynek ágasbogas koronája van alul, egybefoglaló dereka fent, épp oly természetellenes a magyar közigazgatás többen központosított s aztán szétszaladó rendszere.

Am hát megvan, rajta segíteni csak győkeres, általános reform útján lehetne melynek oly rég hiába várt terminusát a közbeeső palliatív részletreparációk megint csak a távoli jövő ködös bizonytalanába tolják ki.

A mai jelszó, melynek szülöttei a parciális reformok, az, hogy a meglévő eszközökkel szükséges számot vetni is azok segélyével kell minden lehető javítást megcsinálni. Ebben a szellemben és irányban nem kicsinylendő jelentőségük van a most életbe lépő u. n. egyszerűsítő törvényeknek. Ugy tetszik. Csanádmegye alispánja is ennek a rendszernek keretében kísérletezik a maga szóban forgó ujításával. Alapeszméje, hogy a nép közvetlenül hivatott tanácsadója a jegyző. Ez helyes, természetes s valahol a jegyző hivatásának színvonalán álló ember, minden külön rendelet nélkül már régóta így is van.

Ebből kiindulva rendeli az alispán, hogy minden községi jegyző tartozik naponta bizonyos órát kitűzni, melyen belül köteles az ügyes-bajos dolgában hozzáforduló népnek ingyen tanácsot, utbaigazítást, jogsegélyt adni. Tisztára a tisztiorvosok ingyene. rendelő órájának másolata a szegény betegek részére. Eszünk ágában sincs, hogy hogy bármi tekintetben kifogásoljuk ezt a szépen hangzó, humanitárius célzatu intézkedést, mindössze a gyakorlatiaság szempontjából volna egynémely észrevételünk. Nevezetesen nem szabad megelégedni arról, hogy végtére a jegyző is ember, noha csak páriája a hivatali kasztrendszernek. Megelevő, mindenfelől jogosan és alaposan panasztulterheltségnek fokozása veszedelmes, káros vis-

szahatással lehet egyéb tisztii kötelességeinek betöltésére.

Másrészt a néptanácsos díjtalan eljárása összeütközik a jegyzői állás javadalmazásának mai rendszerével, melynél a fizetés tudvalevőleg mellékes csekélység, a főjöveldelmi forrást pedig a község lakosai számára készített magánmunkálatok díja képezi. Legalább is kétséges, van-e joga bármely fölöttes hatóságnak, ezen törvényesen szabályozott, díjlevélben biztosított magánmunkálatoknak akár csak egy részét is ingyenesen nyilvánítani, anélkül, hogy az ily világosan megrövidített köztisztviselő részére méltányos kárpótlásról gondoskodnék.

Ugy véljük, a csanádi alispán a nép javáért való dicséretes felbuzdultában egy kicsit megelőzte korát: mert az ingyenes néptanácsos a jövő jegyzője, kinek állása az egyetemes állami közigazgatásban fixitrozva, kellő fizetéssel ellátva lesz s ez okon összes tevékenysége fölött szabadon rendelkezik a mindenható állam. Ismételjük, teljes komolysággal s aggodalmas lelkiismeretességgel fogjuk föl ezt a kérdést, mert célzatát, magvát érdemesnek tartjuk arra, hogy kifejedési központja legyen egy, az egész országra kiterjedő, törvényes intézménynek. Ámde viszontag nem hallgathatjuk el azt a leglényegesebb kifogásunkat sem, mely a derék, jó szándékot a mai viszonyok közepette meglehetősen illuzóriussá teszi.

Ez a sajtó bibi pedig az, hogy a néptanácsosi insp. kció szervezésénél az érdemes vicispán megelégedett arról, hogy egyszersmind elrendelje: hogy ezentul Csanádmegyében a nap ne 24, hanem legalább 25 órából álljon.

TÁVIRATOK.

Miklós nagyherceg a szultánnál.

Kontantinápoly, okt. 2. A szultánnak Niko-lejavits Miklós nagyherceggel való találkozására rendkívül szives természetű volt. A nagyherceg átadta a szultánnak Miklós cár üdvözlését és biztosította a cár barátságos érzelmeiről. A nagyherceg látogatása annak bizonyosságul szolgál, hogy a Sipka-ünnep nem politikai tüntetés, hanem csakis katonai emlékünnepe volt. Ignatieff grófnak állítólag tervezett idejövetele hivatalos orosz források szerint elmarad. A nagyherceget csak Palitzen altábornagy, két hadsegéd és Sevelov államtanácsos kíséri.

nió gondolájára és érdeklődéssel, izgatottan lesték feleletét.

— Igen, a temetőbe vitette magát az a szép signora . . . — válaszolt Tonio komoran. — És én úgy félek, hogy valami nagy baj lesz ebből . . . Pedig olyan szép és olyan bánatosnak látszott . . . Valami nagy baj lesz ebből . . . Santa Vergine, valami nagy baj . . .

— De hát beszélj, hogy volt? Mit keres most ilyenkor a Campe Santon? Hát nem mondta? . . . és a férje? . . . Hát nem tud róla . . . Szólj, beszélj hát! . . . Miért hagytad ott? . . .

— Tonio nagy megfontolással helyezte el gondolájában az evező-lapátot és aztán így szólt: — Tegnap délután érkeztek meg a signora és a férje a vasuton.

Az „Itália“ portása az én gondolámban helyezte el őket. A férje gyöngéden, figyelmesen segítette bele a gondolába és félretolta az öreg rampinost, aki a karját nyújtotta a szép asszony felé.

Nagyon, nagyon szép asszony. Angol vagy amerikai. Magas, karcsú. A szemei kékek, a haja aranyszőke és az arca, óh Madonna, ne haragudj, ha hozzád hasonlítom. Olyan szelid, olyan jóságos és olyan bánatos. Mosolyogni csak egyszer láttam, mikor a Riáltó-hidról egy kis fiu egy rózsát dobott le rája. Különben szóltalan volt és szomorú, mindig szomorú . . . A férje szorgalmaskodott körülötte . . . Becézgette, takargatta gyöngéd bangon beszélt hozzá. De a signora alig ügyelt rá . . . Olyan boldog-

talannak látszott, hogy igazán megsajnáltam. Hiszen olyan szép, hogy szinte káprázat fogott el engem is . . . Es a férje már nem fiatal . . . Hiszen láttátok! A szakálla már őszülni kezd . . . haja alig van . . . apja lehetne . . . Oh én mindjárt tisztában voltam vele . . . Ezt a szegény gyönyörűséges szép asszonyt eladták ennek az öreg embernek . . . Es ezek nászutra jöttek . . . Istenem, ez a szegény szép fiatal asszony és ez az öreg ember . . . nászutra! . . . Ugy megsajnáltam . . . Hát ne legyen szomorú, ne legyen bánatos, ne legyen kétségbeesve?!

Mikor ideérkeztünk a szállóhoz, az ur azt mondta, hogy felfogad egész napra. Szegény ember vagyok, de nem szívesen vállalkoztam rá. Hogy folyton-folyvást magam előtt lássam ezt a szomorú asszonyt! . . .

Pedig szomorú volt egész délután, hogy őket vittem. Az a szép arc egyetlenegyszer sem mosolygott. Egy szavát nem hallottam. A férje szólt hozzá. Nem is felelt neki. Hátradőlve ült a gondolában és mereven nézett . . . nézett . . . Én azt hiszem, hogy talán nem is látott semmit. Mikor megmagyaráztam egyik másik palazzot, némán bólintott a fejével, de tekintetre sem méltatta. Meghalt annak az asszonynak a lelke . . .

Este a serátához vittem őket . . . Az asszony megint csak néma volt és szomorú. Mario a legszebb dalait énekelte, s egész hallgatóság tapsolt, minden gondolában lelkesedés, csak a signora maradt szóltalan és bánatos. Egyszer mégis úgy láttam, hogy a ken-

dőjét a szeméhez viszi és könyeit törülgeti: Mario éppen Rómeo dalát énekelte:

„Ricevi, mia adorata, il mio ultimo sospiro!“.

Aztán hazavittem őket. Mikor az „Itália“-nál kiszálltak, a gáz fényénél jól láttam, hogy a szemei kivoltak sirva. Szomorúan hagytam el őket, pedig a férj nagyon jól fizetett. Istenem, milyen boldogtalan lehet ez a szegény asszony! . . .

Másfél órával ezelőtt láttátok őt a gondolámban. Hivatott. Nagyon nyugtalan volt, hogy a gondolámba szállt. Meg vagyok győződve róla, hogy a férjétől szökve jött el. Előbb a Canalie grandera vitette magát. Vagy negyed óráig gondoltam vele. Szóltalan volt most is. Azt hiszem sirt.

Egyszerre csak megszólalt:

— Vigyen a Campo Santohoz! . . .

— De signora, — mondám — most, a temetőbe, ilyen későn . . .

— Ha nem akar, — szólt erélyesen — akkor más gondolat fogadok . . .

— Mit tehettem? A temető felé indultam. Csendesen haladtam előre és egyre azon tőprengedtem, hogy mitévő legyek? . . .

— Tud ön énekelni? — kérdező tőlem, mikor már messzire künn jártunk.

— Csak éppen, hogy . . . — mondám.

— Danolja el nekem ezt a dalt. Fámít az imént hallottunk: . . .

Ricevi, mia adorata, il mio ultimo sospiro! . . .

Aradmegye virilistái.

(A névsor folytatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Aradmegye legtöbb adót fizetőinek névsorából tegnap közöltük az első részt, a többi itt alább közöljük:

	korona
Horváth Imre Arad	716.17
Sármezey Arpad Széptafu	715.48
Szida György Világos	713.18
Koller Pál N.-Zerind	708.82
Wittmann Ferenc Elek	701.95
Reiszer Dávid Pécska	700.54
Rosenfeld Károly Pécska	699.25
Hollaky Imre Acsuva	698.26
Kapdebó Gyula Talpas	695.94
* Racz Mihály N.-Peél	693.24
Ament András Elek	687.71
Adelmann Adám Mácsa	687.50
* Tamasdán István O.-Pécska	680.28
Spfingfeld Gáspár Csermó	677.50
Kardos János M.-Bodzás	676.42
Legifjabb Gantner János Uj Sz.-Anna	673.90
Valthier Ferenc Elek	666.72
* Petrovics György N.-Pél	660.22
Fritz János N. Pereg	659.43
Negroschl Dániel Valamare	655.26
* Beles Augusztin Simánd	648.80
Hartmann Jakab Uj-Sz.-Anna	644.47
* Dr. Szever Ferenc Világos	642.98
Kerer Ferenc Világos	642.98
Najmányi Béla Kurtics	634.80
Kunner Henrik Uj-Szt.-Anna	632.35
* Mladin Gergely Kurtics	624.58
Török Arpad Világos	621.48
Ifj. Bulboka Tódor Kurtics	618.95
Veiszberger Lipót Bokszeg	616.05
Schillinger Sámuel Erdőhegy	601.98
* Dr. Issekutz Károly Arad	600.46
Baumann Lajos Buttyin	600.06
Phillipp Ignác Elek	586.23
Phillipp Elek Elek	586.23
Philipp Leó Elek	586.23
Vásárhelyi Béla Arad	583.46
* Ganea Demeter Szemlak	579.32
* Tarik György Ottlika	475.80
Ursz Miklós Kurtics	573.61
Vale János Kerülős	572.48
Dobsa Péter Zimánd-Ujfalu	570.59
Barna Lajos Pankota	566.94
Reisz György Elek	563.96
Mezey Béla Apatelek	563.70
Kerek Antal Kujed	560.98
Ifj. Szilberreisz Simon Uj Szt.-Anna	556.50
Kelemen András Pécska	555.40
Braun Ferenc Elek	549.74

Én danolni kezdtem, úgy ahogy tudok . . . Es a signora, a szegény signora kezébe rejtette az arcát . . .

Mikor a temetőhöz értünk, kiszállt és fizetni akart. Ekkor ijedtem csak meg igazán.

— De signora, — mondtam — csak nem akart tán itt maradni? . . .

— Fogja! — monda ő szigorúan — és hagyjon magamra. Ezzel egy tiz lirás bankjegyet nyújtott át és elrohant . . .

En nem tudtam, mitevő legyek. Vissza fordultam és jelentést tettem a legelső rendőrnek. Az vállat vont és azt mondta, hogy jól van! Pedig én úgy félek, hogy valami nagy baj lesz ebből . . . Santa Vergine, valami nagy baj.

Mikor Tonio elhalgatott, egy öreg gondolás szólalt meg:

— Ezt nem lehet abban hagyni. Menj azonnal a portáshoz és tudasd a signora férjével, hogy —

Nem fejezhette be a mondatot. Az „Itália” portása harsány hangon kiálta:

— Tonio!

Tonio csodás gyorsasággal evezett a szálló kapujához.

És én jól láttam aztán az éj félhomályában hogy egy idős, szakállas ur izgatottan kezdett tárgyalni Tonioval. Majd hirtelen beleugrott a gondolába. Es Tonio gyorsan kezdett evezni a Canale grande felé . . .

Schiller Lipót Pieskuca	548.84
Povlovits Konstantin Pankota	548.72
Regyis János Kerülős	544.50
Bogsán Szever Pécska	542.42
Kömives Mihály Pécska	541.62
Mester Imre Pécska	541.17
Mócz Tódor Kurtics	540.79
Kreitler Ferenc Simánd	538.78
Biluska György Elek	538.02
Spitzer Márk Kerülős	537.68
Valerian József Világos	536.48
Boné Mihály Kurtics	536.39
Farkas Samu Sikió	535.17
Kerek Péter Kujed	534.68
Werner Miksa Borosjenő	532.50
Kasztel Nándor M. Bodzás	531.85
Hammer Miksa Elek	537.62
Wittmann János Elek	530.59
Magos Todor Kovaszinc	528.77
Ifj. Németh János Pécska	525.37
Kramp János Elek	524.04
Kripp József Pécska	520.78
Grósz Márk Szemlak	517.64
Dr. Barb Demeter O.-Pécska	515.16
Neidermayer Ferenc Elek	514.70
Aszód János N.-Varjas	513.50
* Dr. Grósz Endre Kisjenő	510.24
Linkermann Izidor M.-Egyháza	507.13
Wittmann György Elek	505.11
Kesjühr Pál M.-Bodzás	503.19
Ponta István O. Pécska	501.75
Fekete József M.-Bodzás	501.11
Bugyisán György Kerek	498.72
Engel Mór F.-N. Iratos	497.17
Possert Ferenc Buttyin	494.16
Kádár József Berza	493.46
Igrisán Efreim O. Pécska	491.26
Mara Miklós Ottlika	489.88
Detári István Pécska	489.56
Ross Juon Szemlak	487.15
Fülöpp Lajos Pécska	486.16
Messer Antal Szent-Márton	484.22
Fritz Lőrinc N.-Pereg	482.03
Kerek Pál M.-Egyháza	481.84
Sztán Todor Kerek	478.78
Kleindl György Borosjenő	478.02
Grósz Izso Lippa	477.78
Keveresan Fülöp O. Pécska	477.44
Fejér György Borosjenő	476.83
* Sorbán Kornél Borosjenő	475.98
Gabri Károly Simánd	475.80
Kodreán János Sikió	474.03
Singer Adám Elek	472.44
Tamasdán János O. Pécska	469.—
Kelemen György Pécska	466.74
Roth Ramu Szemlak	466.69
Bogdán György Agris	465.88
Wolf Adolf Drauc	465.84
Beles János Odvos	465.56
Kohn Lajos Csermó	462.60
Br. Bohus Lajos Világos	462.18
Hajas Mátvás Pécska	462.14
Braun József Csermó	462.—
Kriszta János Székudvar	459.54
* Tamasdán Száva O.-Pécska	459.40
Kelemen István Pécska	456.28
Siklován István O. Pécska	454.38
Török Gyula Dézna	453.82
Kéra Krecaun Csermó	453.59
Kerpel Albert Kurtics	452.43
Ament János Elek	451.92
Moskovitz Mór Csucs	451.80
Klemm György Elek	449.66
Mahler Mihály Pankota	458.61
Sziegmeth János N.-Pereg	448.25
Belica György M.-Egyháza	444.65
Bulboka Jakab Kurtics	444.04
Istvánffy Béla Szemlak	442.37
Karl Márton Szent-Márton	439.45
Detári József Pécska	437.25
Ursz Illés Kurtics	437.06
Mara Janku Pécska	436.13
Singer Márton Elek	436.04
Csupuliga Vazul Kurtics	433.44
Katona Mihály Pécska	433.40
Vertács Okony János O.-Pécska	431.93
Szolbach János Glogovaa	431.07
Török Géza Simánd	430.37
Fackelmann Antal Mácsa	428.—
Páska Sándor Gy.-Varsánd	428.43
Wittmann György Elek	428.22
Eliás Adolf Pécska	428.14
Hatzelhoff József Szt.-Márton	427.59
Konstatinovits Géza Pécska	427.35

Schillinger Mór N.-Zerind	426.16
Kaufmann Károly Pankota	425.90
Wittmann József Elek	425.59
Hay András Szemlak	424.49
Wittmann János Elek	422.15
Verler Péter Seprós	421.06
Mladin Kornél Kurtics	420.21
Harsányi István Pécska	417.52
Szentpétery Antal Arad	417.40
Schillinger Márton Kisjenő	416.52

Botrány egy szállodában.

(A színésznővel tetten ért férj.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3.

Az éjjel nagy botrány volt a főváros egyik kisebb szállodájában, ahová rendszeresen szerelmes párok szoktak betérni.

A botrány hőse P. József kolozsvári hivatalnok, aki két nap előtt Budapestre jött, hogy ott egy nemrég Budapestre került színésznő barátnőjét meglátogassa. A hivatalnok nős ember és három gyermek atyja. Még Kolozsvárott titokban, hogy neje ne tudja meg, viszonyt folytatott egy kis színésznővel. Jó ideig tudta is titkolni a dolgot; de hát semmi sem maradhat örökké titokban és így egy szép napon az ő titka is kipattant.

P.-né kardos menyecske volt és hűlen férjének meg a színésznőnek olyan botrányt rögtönzött, hogy az utóbbinak Kolozsvárról távoznia kellett, ha azt nem akarta, hogy ujjal mutogassanak rá.

Talán egy félévig P. bűnbánóan, a megjavult férjhez illően viselte magát, úgy, hogy neje azt hitte, hogy nem is gondol többé barátnőjére. A boldogság lassan visszatért a házi szentélybe. Az asszony az eset után nem érezte férjével többé haragját; mindent megbocsátott neki. Boldogságát azonban megzavarta egy kellemetlen hír. Valahogyan megtudta, hogy férje korántsem felejtette el szép barátnőjét, sőt ellenkezőleg állandó, folytonos levelezésben áll vele. Az asszony lesbe állott, hogy egy levelet elfoghasson, de ez nem sikerült neki.

P.-nek van Budapesten egy tanítónő nővére, akit azonban sohasem látogatott meg. Tegnapelőtt egy távirat érkezett P.-hoz Kolozsvárra. A táviratot Budapesten adták fel és ez állott benne:

„Azonnal jöjjön P. ur Budapestre, nővére nagyon beteg, látni kívánja. Z. . . igazgató.

P. megmutatta nejeinek a táviratot:

— Mennem kell Budapestre. Az iskola igazgató telegrafált, hogy Klára nővérem nagyon beteg és látni kíván.

Az asszony nem szólt semmit és nyugodtan várta, a mint férje összecsomagolt. Még a pályaudvarra sem kísért ki.

Hanem a mikor a férj kitette a lábát az utcára, rögtön felöltözködött és a gyermeket anyjára bízva, utána osont. Elment a pályaudvarra, ott ő is vonatra ült. A férj nem is sejtette, hogy neje is vele utazik.

Boldog volt, hogy nejét olyan könnyen becsaphatta azzal a távirattal, a mit nem az iskolaigazgató írt, hanem kis színésznő kedvese adott fel, mert már látni óhajtott, félévi levelezés után, újra kedves barátját. Boldogan ülte karjai közé a keleti pályaudvarra érkező az őt váró színésznőt.

A szerencsétlen nem vette észre, hogy őt lépésnyi távolságban ott áll mögötte a féltékenységtől és haragtól reszkető felesége. A szerelmes pár kocsira ült és elhajtott. A megcsalt feleség szintén kocsit fogadott és megparancsolta a kocsisnak, hogy az előbbinek folyton nyomában legyen.

Igy értek a szálló elé. A szerelmesek kiszálltak és felsiettek egy már készen tartott szobába. De az ajtón már nem léphettek be.

A megcsalt asszony rájuk rontott és a magával hozott kutyakorbáccsal alaposan elverte a meglepett szerelmeseket, a kik meglepetésükben még védekezni sem tudtak.

A kis színésznő elájult, úgy, hogy orvost kellett hívni. A férjet pedig lecsépelte a boszuját kielégített asszony. Még a lépcsőházban is pofozta a hűtlen házastársát. Az utcán nagy tömeg verődött össze a zajra.

Az ügy a rendőrség elé kerül, mert a csul megvert és megtépzott barát, a kinek cafatokban lógott le testéről a ruhája, bűnvádi feljelentés tett.

P. urat neje rögtön a vasutra és onnan az első vonattal haza vitte Kolozsvárra.

A képviselőház első napjai.

(A t. Ház munkájában.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 3.

Fővárosi munkatársunknak alkalma volt ma a legilletékesebb helyen értesülést szerezni a képviselőház első napjainak munkarendjéről.

A második ülésnap megnyitása napján: október 8-án az elnök mindenekelőtt felolvastatja az ülésnap megnyitását elrendelő királyi kérésiratot. Ezután utalva az új országházba való elköltözködésre, kiemeli a nap jelentőségét, a mely az új otthonban a rendes munkásság megkezdéséhez fűződik. Bemutatja a nyár alatt beérkezett összes kérvényeket, átiratokat, meghívókat, kuriai értesítéseket, jelentést tesz a miniszterelnök több átiratáról, a szünet alatt történt elhalálzásokról, az új képviselők választásáról és végül megállapítja a másnapi munkarendet.

Valószínű, hogy Széll Kálmán miniszterelnök is reflektálni fog e nap jelentőségére, egy szersmind a közel napokra munkaprogramot ad.

Egész sereg interpellációt is bejelent az elnök, a többek között az országház műmárványzata tárgyában is. Hír szerint maga Nesi Pál tíz interpellációt jegyez elő.

Valószínű azonban, hogy az interpellálók csak 9-én szólalnak fel.

Az interpellációkon kívül a formálítások alelnök-, jegyző- és bizottsági tagválasztások lesznek 9-én és 10-én napirenden. Ezzel sietni fognak — a kolozsvári ünnepségek miatt. A képviselőház elnöke: Apponyi Albert gróf ugyanis több miniszterrel és számos képviselővel a 12-iki Mátyás-szobor ünnepélyre már 10-én, vasárnap leutazik Kolozsvárra és számosan ott maradnak a 13-án tartandó egyetemi ünnepségre is.

Ennek következtében 10-étől kezdve több napi szünet lesz, valószínűleg október 16-áig. Ekkor terjeszti elő Lukács László pénzügyminiszter expozéját és nyújtja be az 1903. évi költségvetést.

Miután igen sok kész törvényjavaslat lesz, valószínű, hogy szüreti vakációt ez idén nem tartanak, hanem addig is, amíg a pénzügyi bizottság a költségvetéssel foglalkozik, a képviselőház a már kész törvényjavaslatokat tárgyalja le, mint a perrendtartásról és a közigazgatási reform több részletéről szóló javaslatokat.

Gyors egymásutánban következnek be és kivándorlásról a biztosításról szóló egyéb javaslatok, valamint még az ülésnap elején a miniszterek által benyújtandó kész törvényjavaslatok tárgyalása.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Cigánybáró, operette. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Ezeregy éjszaka, tündéregge. Este: Kintornás család, népszínmű. (Páratlan bérlet.)

* Vájjunk el. A harmadik előadás vidám francia szellemet hozott a színházba; nem az új módit, mely inkább drasztikus, mint pikáns, hanem Sardou és Najac finom szellemét. A pompás darabot igazán sikerült előadásban élvezhette a közönség, melynek a mai est után nem kell a vigszínházi zsáner után epekednie. A szereplők úgy együttesben, mint külön-külön nagyszerűen csinálták a dolgukat. Zilahy Gyula (Des Prunelles) megkapó közvetlenséggel játszott, s fényes tehetségével, mely oly egyszerű eszközökben lelt megnyilatkozást, megfogta a közönséget. Többször nyílt színen zugott fél az elismerő taps. Szabó Irma (Cyprienne) teljesen eltalálta azt az igazi párisi szellemet, mely ennek a darabnak megvesztegető, nagy ereje. Hogy Zilahynak méltó partnere tudott lenni, a legteljesebb dicséret. B. Szabó, kinek tegnap operettben tapsoltak, ma mint szalon színész tett tanuságot arról, hogy ezen a téren is művész. A házibarád szerepében nagyon jóízű volt s többször hangos kacagásra készítette a publikumot. E három alakon kívül, kik a darabot viszik, előnyösen tűnt ki Mariházy, aki epizód-szerepével is aratott akkora sikert, mintha egy egész estén át a színpadon mozgott volna. Ha kicsi is volt a szerep, elég volt arra, hogy a fiatal színész részére megjelölje az irányt, melyen haladnia kell. Sarkadi, a mulatságos pincér, és a többi szereplők is elősegítették az est sikerültét. (L—y.)

* Cigánybáró. A Cigánybáró szombati előadásának érdekes látványosságai vannak: a harmadik felvonásban a Spanyolországból hazatérő különböző nemzetek katonáinak felvonulása. A harmadik felvonást különösen fogja élénkíteni a toborzó tánc, melyben a társulat összes táncosnői lépnek fel festői öltözetben. — Az előadásnak másik nevezetessége, hogy a teljes partitúrát játszásk el, így tehát az erkélyjelenet sem marad ki, melynek zenei szépségét eddig csak azért nem élvezhette a közönség, mert a szereplők erős énektudását követeli.

* A színtársulat kegyelele. Október 6-án a vértanuk e gyásznapiján a színtársulat is kifejezést ad honfui kegyeletének. A délelőtti gyászünnepély alkalmával koszorút tesz a szabadság-szobor talapzatára. A koszoru nemzeti színű szalagján e felírás olvasható:

„A szabadsághősöknek az aradi Nemzeti Színház tagjai.”

Ugyancsak megkoszoruzza a társulat a vesztőhely obeliszkjét; ennek a koszorunak szalagjára:

„A vértanuk emlékének az aradi Nemzeti Színház tagjai” van felírva.

A szabadság-szobor előtt Csiky László beszéd kíséretében helyezi el a koszorút. A vesztőhelyen Zilahy Gyula színigazgató Gabányinak „A tizenhárom” című ódáját szavalja el s utánna megkoszoruzza a szomorú emléket jelző követ.

* Zilahy népszínműben. A budapesti Népszínház egyik ünnepi előadásának az volt a különössége, hogy a Nemzeti színház elsőrendű tagjai léptek fel a „Kintornás családban.” Ezen előadáson kreálta Zilahy Gyula Samu, a molnáriás szerepét, mely ép oly kabinet alakká vált, mint Bilinszky kadétje a „Dolovai nábob”-ban. Vasárnap este nálunk is színre kerül a „Kintornás család” ugyancsak Zilahyval a molnáriás szerepében.

* Ezer egy éjszaka. Az első tündéregge vasárnap délután kerül műsorra. Az „Ezer egy éjszaka” a mesék országába vezeti a nézőt. A darab kiállítása, a zenéje, a kuplék és a rend-

kívül mulattató szöveg egymásután száz előadást biztosítottak külföldön ennek a darabnak. A tündéregge díszes kiállításban kerül előadásra.

* Ura a színházban. Páris színházi körökben bizonyos kínos feltűnést kelt, hogy a párisi színház-direktorok egyike, Antoine ur, a színház színpadja fölé, oda, hol más színházakban Páris városának címere, vagy a Muzsa szimbóluma szokott ékeskedni — nagy órát tétetett. Antoine igazgatót bizonyára a közönség kényelméről való gondoskodás bírta erre a reformra. Alighanem úgy gondolkodott: minnek nyuljon a szegény színház-látogató unos-untalan a mellényzsebébe, hogy megnézze, hány óra van? Tegyük oda neki az órát a színpad fölé, akkor minden pillanatban tisztában lehet az idő állásával. Egynémely német színház, München, Drezda s más német városok színházának példája lebeghetett a szeme előtt, de a jó intenció sugallotta reform váratlanul balul sült el. Egyes lapok hosszú cikkekben kelnek ki ellene, hogy olyan helyen, a hova éppen a mindennapi élet prózája elő menekülünk, ezzel a józan színbolommal visszalökik a közönséget a prózába. A színházban a közönségnek valóban nincs szükség órára: egészen más módon tudja meg ott színész, író és néző, hogy hányat ütött az óra.

* A Magyar Bazar csupa aktuális dolgokkal kedveskedik olvasóközönségének. Igy utolsó számban hozza báró Wesselényi Miklós képét, szoborleplezésének alkalmából és bemutatja az új ország-házat is sikerült képen. Két csinos elbeszélést közül továbbá a gondosan szerkesztett szépirodalmi divatlap Domahidi Ujfalussy Amadiltól és Ujlaky Vilmától. Három verset is találunk a lapban Dodo, Mezarthim és Comtessa Lila műveiből, mindhárom álnév alatt előkelő író rejtezik. Erdekes Györi Ilonának ondoni levele. Mulattató, kedves olvasmányul szolgálnak, mint mindig, a Grafológ válaszai, a rendes megszokott Irodalom, Nőkről a nőknek, Egyesületi élet stb. című rovatok is sok élvezetet nyújthatnak az olvasónak. Foglalkozik a Magyar Bazar továbbá a színpad-szerekkel, mosdóvízekkel; a konyhával, az egészségügygyel stb. A divat rész terjedelmes leírásai részletek, képei pedig kifogástalan izlésre vallanak. A Magyar Bazar megrendelhető az Athaneum-társulatnál.

A legújabb hadihajó.

(A „Babenberg” vízrebocsátása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Az osztrák-magyar tengerészetnek ma ismét ünnepe volt. Ma bocsátották vízre San-Marcon a most készült „Babenberg” hadihajót.

A „Babenberg” hadihajó a „Habsburgosztály” harmadik hajója. Két testvére a „Habsburg” és az „Arpád”, ugy értartalmára, mely 8340 tonna, valamint kiváló modern védelmi és támadó felszerelésére való tekintettel most a hadihajóraj legjobb hajója ez.

A hajótesthez való építési anyag csaknem kizárólag osztrák és magyar termelők szállítmányai. A védőpáncélhoz szükséges páncélanyag 2250 tonna sulyu. A páncél legfontosabb része a páncélöv az egész hosszúság 63 százaléka takarja be a hajótestet és 185 méternyire nyulik a víz alá, 111 méternyire a víz fölé, 220 milliméter erős.

A hajó hosszmerlete 120 méter. A két hajógép olyan szerkezetű, hogy legnagyobb szélben 185 tengeri mértföldet tud menni. A két gép összesen 11900 lóerejű, ehhez azonban nincs hozzászámítva a segédgépek ereje. Hogy micsoda előrelátással van kiállítva a gép, arra jellemző, hogy a két nagy gép működésének valamely szerencsétlenség következtében való megszűnése esetén még 65 önálló gőzgép áll rendelkezésre 121 gőzkazánnal.

A hajó fegyverzete három, ércövegekre berendezett 24 centiméter átmérőjű gyorstüzelő ágyu. Ezek páncélházakban vannak. Az első kettőstoronyban két ikerágyu, a nyolcadik toronyban egy magános ágyu van. Van ezeken kívül segédfegyverzetként még tizenkét darab 15 centiméter átmérőjű gyorstüzelőágyu. Minden ágyuval percnként legalább 8 célzott lövést

lehet tenni. A fegyverzetét kiegészíti még két bronz gyorsüzelő ágyú 7 centiméter átmérővel, továbbá 12 gyorsüzelő ágyú és négy tarack.

A hajót nagy ünnepélyességek között ma bocsátották vízre. Az indítást a hajó keresztanyja, *Goesz* Marianna grófnő végezte, aki neje *Goesz* gróf helytartónak.

A legújabb hajó vízrebocsátásán részt vett néhány magyar képviselő is, a magyar országgyűlés képviselőjében.

A tanoncoktatás baja.

(Az aradi mesterek mulasztása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Az iparos osztály művelése örvendésesen halad előre az utóbbi években. A régi rossz szokás, hogy az iskolázott ifjakat nem adják iparos pályára, alig hagvott ugyan alább, de legalább elértük azt, hogy az iparos tanoncokat oktatásban részesítik, s kötelezik, hogy az oktatásra el is járjanak.

Aradon például úgy állunk ma, hogy az iparos tanulók nagyobb része rendszeresen jár iskolába. Fájdalom, hogy csak a nagyobb részét említhetjük, mert igen sokan vannak, akiket még be sem irattak. Október elején tartunk, egy hónap elmúlt már a tanévből s több mint négyszáz iparos tanonc nincs még beiratva, mely szám az összes iparos tanulóknak mintegy négy tizedét teszi ki.

A mulasztás itt mindenekelőtt a mestereket terheli, kikhez most felszólítást intéztet a kapitányi hivatal, mint elsőfoku iparhatóság útján az elsőfoku ipariskola igazgatósága. Százti mester kap most intést, melynek ha eleget nem tesznek, büntetés következik. A kereskedelemügyi miniszter rendelete értelmében az ilyen mulasztásért szigorúan kell a mestereket büntetni, s a legkisebb bírság negyven korona lehet.

Erre való tekintettel, de meg inasaik érdekében is nagyon jól teszik az iparosok, ha a felhívásnak eleget tesznek, s ha elkésve is beiratják tanoncaikat az iskolába.

A bírságolás ilyen esetekben szokásban volt más években is, az idén azonban a miniszter által elrendelt szigorral fognak annak eleget tenni.

Nyolc év óta fordítanak különösebb gondot Aradon az iparos tanoncok oktatására, s ez az idő elég szép eredménnyel járt, melylyel azonban megelégedni nem lehet s bizonyára a mesterek is azon lesznek, hogy a kezük alól kikerült ifjak minden tekintetben hasznossá váljanak a magyar ipar számára.

SPORT.

A kisjenői löversenyek.

— Az előkészületek. —

Arad, október 3.

A seprősi félvér-szövetkezet kisjenői versenypályája egy évi szünet után e hó 19-én újra benépesül s egy napig pezsgő, vig élet lesz ott, és pedig ezuttal harmadszor a pálya fennállása óta. Ekkor rendezik ugyanis idei löversenyét a seprősi félvér szövetkezet *Paikert* Henrik vezetése alatt.

Az idei versenynek tekintélyt és érdekességet, valamint előkelő szintet fog adni *József fsherczeg* jelenléte, aki megígérte, hogy a versenyen megjelenésével részt vesz. Ez magában is biztosítja azt, hogy az idei versenyek, melyek látogatottságukban már eddig is vételkedtek az aradi versenyekkel, az idén is népesek lesznek.

A verseny rendezősége lázas munkában

van most, erősen dolgozik úgy a pálya, mint a tribün építése körül. A tribün fedett s így a közönség az esetleges rossz idő keilemetlenségeitől meg lesz védve. A *totalizátor* az idén is működni fog s *Dániel* Endre vezetése alatt 10 és 2 koronás tikereket fog kiadni. A versenyek kezdete az őszi időjárásra való tekintettel délután 1 órakor lesz.

A verseny után a kisjenői kaszinóban *dine* lesz, ezt pedig *tánc* követi.

A nevezési határidő e hó 5-én délután 6 órakor zárul.

+ Az Aradi Atlétikai Klub szombaton, hó 4-én este fél 9 órakor választmányi ülést tart a *Városi kávéház* külön termében. A titkár figyelmezteti a választmányi tagokat az új klubhelyiségre.

+ A *Neteor* kerékpár klub elnöksége ma este fontos tárgysorozattal választmányi ülést tart, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívja.

Megsemmisített szabadságharci följegyzések.

(Kitörült sorok, kitépelt lapok.)

Arad, október 3.

Az aradi és a nagyvárad levéltárnak a szabadságharc idjéből való jegyzőkönyvei között érdekes, jellemző hasonlatosság öltik szembe.

Egy nagyvárad ujságíró mostanában kutatni akart a 48—49-iki idők irásában és rájött, hogy ez évek összes jegyzőkönyveit kitépték a költésből és megsemmisítették. A többi jegyzőkönyvek már klasszikus németiséggel vannak vezetve.

Nagyvárad törvényhatóságának határozatait az 1848—49-iki eseményekre vonatkozólag tehát csak hallomás útján lehet megismerni. Azokra nézve semmiféle jegyzőkönyv nem szolgál kutforrásul. E korszakból csupán egyes magnevezések, rendeletek és intézkedések maradtak fenn.

A Nagyvárad ezt a különös körülményt a Bach korszaknak tudja be. A Bach-korszak beamtereinek undok dühe megfosztotta városunkat, — írja, — e nevezetes történeti erekllyektől. De azok a kitépelt lapok, mindig hű tanui lesznek annak, hogy ha valakinek szégyenelni valója volt a nagy időkben, az az osztrák volt. És az ő szégyenletes tényeiről tanuskodnak a későbbi idők német aktái. amelyeket mi nem téptünk össze, hanem hűen megőriztünk az utókor számára. E lapok tanuskodnak majd az utókor előtt a mi martíromkodásunkról, önfeláldozásunkról, az elszennvedett jogtalanságunkról és mi nem szégyeneljük e megőrzött lapokat.

Osszevetve ezt Aradváros szabadságharcbeli jegyzőkönyveivel, azt kell következtetnünk, hogy ez az okoskodás téves. A lapok tényleg a Bach-korszak miatt hiányoznak a jegyzőkönyvből, de nem a Bach-huszárok tépték ki, hanem a szabadságharci mozgalmakban szerepet játszó magyar alakok, akiknek okuk volt attól tartani, hogy a Bach-beamterek őket azokért, amik a szabadságharci aktákból és protokollumokból derülnének ki, szigorúan megbüntetik. Ezt kikerülendő, tépték ki a jegyzőkönyvekből azokat a lapokat, amelyek ellenük adatokat szolgáltathattak volna az abszolutizmus korpónak.

Aradon a szabadságharc idejében vezetett tanácsi jegyzőkönyvekből nincsenek lapok kitépve, hanem egy más, nemkevésbé érdekes körülményt tapasztalunk. A jegyzőkönyvben minden olyan adat, följegyzés, a mely csak a legtávolabbról összefüggésben volt a szabadságharccal, vastagon, erős tollal át van húzva. Helyenként két három oldalon tart az áthúzott

írás. Ma már a tinta megfakult, és az áthúzás alatt is egész jól le lehet olvasni a megsemmisítésre szánt följegyzéseket. Egész addig tart a jegyzőkönyvben ez a föltűnő, érdekes törlés, a míg csak a német följegyzések nem kezdődnek.

Minden jel arra mutat, hogy ezeket a följegyzéseket a város akkori magyar vezetői törölték ki nagy szorgalommal, a kiknek a császáriak bosszujátóit kellett tartani. Ilyen oka lehet a nagyvárad kitépelt lapok történetének.

Gyermekirtó tanítónő.

(Halálra égetett kis leány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Egy esztergomi tanítónő ellen súlyos vádat közöl az ottani *Szabadság* című lap. A vád szerint az illető tanítónő a gyöngébb nemhez egyáltalán nem illő vad eszközökkel kizozta egy tanítványát, úgy, hogy ez a kizás izgalmai folytán kapott betegségbe esett.

Az említett lap az esetet a következőkben írja le:

Az iskolákban évekkal ezelőtt elveszett egy tolltartó a kis leánykák között, ahol *Kecskés* Ilona volt a tanítónő, s azt *Mihalovics* Róza padjában (helyén) találták meg. Hogy hogy került az említett tolltartó oda, azt nem lehet tudni.

A fent nevezett tanítónő megparancsolta a növendékeknek, hogy „fogjátok meg őt“. A leánykák szaladgáltak a padok közt, a padokon át utána, maga a tanítónő is, míg végre megfogták a halálra ijedt kis *Mihalovics* Rózát s minden kihallgatás nélkül, hogy miként került hozzá a tolltartó: összefogtak egy csomó papírt, gyufát, spárgát szereztek, a papírt rácsavarták és rákötözve meggyújtották, illetve *Kecskés* Ilona kisasszony meggyújtotta. S mindaddig hagyták égni s nézték, míg a papír ujjairól le nem égett, ott az iskolában, a gyermekek szemelátára. S miután a tanítónő elvégezte rajta a halálos kizást; hazaeresztette és a kis leány megbetegedett az ijedt-égtől és rövid idő alatt meghalt.

A „Szabadság“ tudósítója fel is kereste a leányka szüleit és az anya előtt felmutatva a fenti értesítést közlő levelet, a következőleg adta elő az esetet:

Minden betűje, minden szava igaz a levélnék. *Kecskés* Ilona tanítónő tényleg elkövette a kegyetlenséget szegény gyermekemen. Így mondta el nekem, mikor az iskolából hazahozták. Attól az időtől, hogy szegény *Rózám* ujjait *Kecskés* Ilona tanítónő megégette: mindig beteg volt. Félt, rettegett, mindentől megijedt. Nem tudott enni. Végre olyan gyöngé lett, hogy ahol leült, ott aludt el. Az iskola igazgatója, *Fehér* Gyula plébános egy alkalommal magához hívatta az uramat és azt mondta neki, hogy vegye ki az iskolából, mert máskülönben kizárja onnan. Az uram így felelt a plébánosnak: Ha megették a gyermekem húsát, egyék meg a csontját is, de én nem veszem ki az iskolából. S ha kizárják, annak fejében, hogy agyonkizozták: hét lelket zárnak ki a katolikus egyház kebeléből. Nem is zaklatták többet a gyermek miatt. Végre összeesett. Nem tudott se járni, se mozdulni. Ágyba fektettem. Ápoltam, gondoztam az anyai szeretet minden melegségével: meghalt vége lett!

— Halála előtt kívánta, hogy a plébános urat hívjuk el hozzá, mert — mint mondotta — meg akarja mondani, hogy mit tett vele *Kecskés* Ilona tanítónő. El is küldtünk a plébános urért, de egyik káplánja jött el helyette.

Meg vagyok győződve, esküt teszek önnek és mindenkinek, az élő istenre, hogy Róza leányom halálát Kecskés Ilona tanítónő égetése idézte elő és az ő eljárása vitte a sirba, mondja meg mindenkinek, aki kérdezi, írja meg százszor és ezerszer, hogy itt történt és én mindannyiszor megerősítem azt: az én anyai eskümmel.

Egy volt polgármester öngyilkossága.

(Major Miklós halála.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3.

Makón nagy szenzációt keltő öngyilkosság történt: a város egyik volt polgármestere, később Csanádmegye árvaszéki ülnöke, s a közéletnek tekintélyes embere, öngyilkosságot követett el, hogy súlyos idegbajától megmeneküljön. Az öngyilkosság részleteiről a következő távirati tudósítást vesszük:

Major Miklós megyei árvaszéki ülnök, Makó város volt polgármestere, ma hajnalban az udvarán lévő kutba ölte magát. Major már régóta idegbajban szenvedett. Legutóbb agylágyulás tünetei és üldözési mánia is mutatkozott rajta. Betegsége miatt már hosszabb ideje szabadságon is van. Major nagyon tevékeny, becsületes tisztviselő volt. Makó város képviselőtestületének és az arad-csanádi vasut igazgatóságának tagja volt.

Major Miklós Széll Györgynek, Makó város legutóbbi polgármesterének volt az elődje, s több cikluson át vezette Makó város ügyeit.

Az arad-csanádi egyesült vasutaknál viselt igazgatói tiszte érdekös pörnek volt a tárgya. Az arad-csanádi egyesült vasutak részvénytársasága Majort még mint Makóváros polgármesterét választotta meg első ízben igazgatósági tagjának, s ezen mandátumot megújította a későbbi ciklusokban is, amikor Major már nem volt polgármester. Makó városa azt akarta, hogy a vasut igazgatóságában Makót mindig a mindenkor polgármester képviselje. Ez az álláspont annyival inkább össze volt forrva Makó érdekével, mert akár az igazgatói tiszteletdíj kiegészítése lett volna a szerény polgármesteri fizetésnek. A vasut részvénytársasága ezzel szemben szabad választási jogára hivatkozott. Az érdekös pörben úgy az első bíróságok, mint a király. Kuria az Acsev-nek adtak igazat s Makó városát keresetével elutasították. Ekképen továbbra is Major Miklós lett a vasut igazgatósági tagja.

Betegsége régebbi keletű, s minden évben különféle furdókban keresett gyógyulást reája, azonban úgy látszik nem találta meg.

Érdekös, hogy épp tegnap Aradon jártán, felkereste az Acsev-et Tiszteletét tette a vezérigazgatónál, azután a vasut egyik főtisztviselőjével beszélgetést folytatott különféle ügyekről. Beszéd közben egyszer azt mondta, hogy megunt az életét.

Mikor a főtisztviselő a melankólikus kijelentés oka felől kérdőzködött, azt felelte:

— Annyi bajom van, hogy el se mondhatom.

A beszéd további során ezt mondta:

— Ugy is tudom, hogy nem leszek sokáig igazgatósági tagja a vasutnak.

Azután Makó város jelenlegi polgármesteréről, Farbas Józsefről nyilatkozott, a kit jóindulatu, erélyes, és művelt embernek mondott, s a ki — ugymond — valószínűleg utódja lesz az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatóságában.

Ez a beszélgetés arra vall, hogy Major Miklós már előbb foglalkozhatott az öngyilkos-

ság eszméjével, s azt nem pillanatnyi idegrohamban követte el.

Az öngyilkosság Makón általános részvétet keltett. Majort széles körű társadalmi tevékenységéért mindenki becsülte.

Ma délelőtt az öngyilkosság hírére az Acsev palotájára kitűzték a fekete lobogót. Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatóságát Kadas Antal titkár és több tisztviselő fogja képviselni.

Ujabb makói távirat az öngyilkosság részleteit a következőkben jelenti:

Major Miklós az öngyilkosságot reggel öt órakor követte el. Egyenesen az ágyból ment a kuthoz, de előzetesen még azokat a ruháit és levetette, a melyek az ágyban rajta voltak. Felesége utána szaladt, de nem érhetette utól. Holttestét a tűzoltók fogták ki a kutból.

Major tiz hónap előtt már megkísérelte az öngyilkosságot. Akkor is a kutba ugrott, de még sikerült élve kimenteni.

Öngyilkosságának okául részben az idegbaját említik, a mely miatt három hónap óta szabadságon volt, de azt is említik, hogy bántotta a mellözés, a mely a makói polgármester választásnál érte.

Tizenkét éven át volt Makó polgármestere és ezután tiz év óta Csanádmegye árvaszéki ülnöke. Tizenkét éve nős: gyermekei nem voltak.

AZ

Aradi Közlöny naptára 1903. évre.

Az Aradi Közlöny szerkesztősége az idén nagy képes naptárt ad előfizetőinek karácsonyi ajándéku.

A naptár diszes kiállításban és gazdag, változatos tartalommal fog december hó folyamán megjelenni. Az Aradi Közlöny 1903.-ra szóló nagy képes naptárának irodalmi részét országos nevű novellisták és költőkön kívül aradi szerzők írják, helyi vonatkozásuak lesznek az illusztrációk is. A naptárhoz teljes címtárt csatolunk, a mely az Aradváros, Aradmegye, Csanád és a szomszédos megyékre vonatkozó összes adatokat hiteles és hivatalos szöveggel közli.

Az Aradi Közlöny nagy képes naptára egy családban sem nélkülözhető; mindenkit minden tudnivalót illetőleg bőségesen fog tájékoztatni.

A naptárt ingyen és bérmentve kapja meg az Aradi Közlöny minden előfizetője.

Uj előfizetők csak akkor számíthatnak a naptár megküldésére, ha legalább negyedévre egyszerre fizetnek elő.

Hirdetéseket a naptárra elfogad az Aradi Közlöny kiadóhivatala. Kérjük a hirdetni akaró közönséget, szíveskedjék minél előbb érintkezésbe lépni a kiadóhivattal, miután a naptár már nyomtatás alatt van.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedelmi testület folyó évi október hó 4-én szombaton délután 5 órakor a kereskedelmi akadémia tanácstermében választmányi gyűlést tart. Tárgy: Az Aradon létesítendő fonó és szövőgyár ügye.

(*) Az aradi Székely utthon, szombaton este 8 órakor rendes havi választmányi ülést

tart a következő tárgysorozattal: Jelentés, a kibocsátott felhívások eredményéről. Jelentés a gyoroki vincelér képzőintézetben elhelyezendő székely ifjak ügyében. Jelentés a székelyföldi gyári és házi iparosai által készített tárgyak ismertetése és értékesítése céljából Aradon rendezendő karácsonyi tárlat ügyében. Tagfölvétel. Indítványok. Kéretnek az „Otthon” tagjai, hogy a gyűlésen minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

Baleset a háziezred hadgyakorlatain.

(Meglőtt közlegény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3

Kissé elkésve, néhány héttel az eset után vesszük a híret egy balesetnek, a mely az aradi cs. és kir. 33. gyalogezred hadgyakorlatain történt és a mely kicsibe mult, hogy végzetes kimenetelű nem volt.

Temes-Ujfalu környékén éles töltnyekkel harcászati céllövést tartott a háziezred. A baleset az 1. század gyakorlatain történt.

Mielőtt a lövéseket megkezdték volna, Moor szakaszvezető ki akarta próbálni a távolságot, a melyre a fegyvereket a céllövés előtt beállítsák. Ez rendszerint úgy történik, hogy különböző távolságokra lönek, s a golyó a hol leesik, port ver: mikor azután a kellő helyre ér a golyó, azt a távolságot állapítják meg.

Mialatt Moor ezt a próbát végezte, nem vette észre, hogy a századnak egy Floarea nevű közlegénye előtte áll. A közlegény épp a töltnytaskájából akart valamit kivenni, s föl emelte a könyökét, mikor a szakaszvezető célzott.

A szomszédja épp figyelmeztette:

— Vigyázz, mert megtalálsz löni azt a katonát!

De ebben a pillanatban a szakaszvezető már elcsattantotta a fegyvert. A golyó a közlegény karját sebezte meg, de nem veszélyesen, úgy, hogy a sebesült maga nem is vette azonban észre, csupán a huson ment keresztül a golyó, s a csontot csak horzsolta.

A közlegény néhány heti ápolás után fölgyógyult. A szakaszvezető ellen nem indítottak vizsgálatot, miután a szándékosság esete ki van zárva.

Egyetemi tanár és hadnagy.

(Bocsánatkérésre ítelt tiszt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3

Van-e nagyobb ur minálunk egy némelyik k. n. k. hadnagnál, a ki az ő bataljának teljességében érezi magát? Megannyi kard-affér, katonat botrány, brutalitások tetek tanúságot arról, hogy a kardbojtot viselő ifju óriások előtt nincs tekintély, nincs hatalom, ha az polgári ruhát visel. És hogy ez a szellem ma se veszett ki a hadseregből, arra jellemző eset híret táviratozzák Kolozsvárról. Az eset különben az igazságosabbak közül való, a mikor a hadnagy hepciáskodása az illő megaláztatásban részesült.

Kosuthány Ignác dr. a kolozsvári egyetem tudós tanárának fia az 51-ik gyalogezred Kolozsváron állomásozó testének volt az önkéntese.

Szolgálati idejének utolsó napjaiban valami katonai kibágásért elzárták s a köztisztületben álló professzor megakart látogatni fiát a kaszányai börtönben.

Hogy ne vétsen a reglama szokásainak, mielőtt benyitotta volna a börtönajtót, a napos-tiszt szobát kereste föl s bekopogtatás után a

terembe lépett. Ott egy fiatal hadnagyocska tett eleget a napostizti szolgálatnak, aki nem tekintvén sem kort sem állást reáírvált az egyetemi tanárra:

— *Hogy mer belépni kopogtatás nélkül?*

A professzor a goromba kijelentésre meglepődötten állt helyén, majd a tisztecskéhez fordult s a kellő rendreutasítás után figyelmeztette őt, hogy mint művelt ember idegen szobát kopogtatás nélkül nem szokott felkeresni.

A tisztet azonban nem elégitette ki a felelet s tovább dühöngött a professzor ellen. Sőt még akkor sem csillapult, mikor nagy, újfundlandi kutyája az egyetemi tanárnak ugrott és letépte a kabátját.

Dr. Kosuthány Ignác látva, hogy itt nemcsak gorombaságban, de életveszélyes megármadásban is része lehet, szó nélkül kilépett a teremből és a hadnagy ellen följelentést tett az ezredparancsnokságnál.

Az ezredparancsnokság arra ítélte a magáról megfélekedezett tisztet, hogy *teljes díszben keresse föl dr. Kosuthány Ignác professzort és tőle, bocsánatot kérjen.*

A hadnagy eleget is tett a parancsnak, de dr. Kosuthány *bezárta előtte az ajtót.*

Kolozsvár társadalmában kinos feiháborodással tárgyalják az esetet és általános a meggyőződés, hogy a megsértett tudósnak ezzel az ezredparancsnokság egyáltalán nem adta meg az elégtételt, amely elvárható lett volna.

HIREK.

A gyanu öl.

— Egy francia tanító sorsa. —

Arad, október 3.

Egy tanító megható tragédiájáról érkezik hír Párisból.

A kis *Paroche* községben történt, hogy őt gyilkosságot követtek el egymás után rövid időközökben. A gyilkosnak nyomát sem tudták fölfedezni, de valahogy a falu szája azt kezdte rebesgetni, hogy *Gobillot* községi tanító követte el a véres bünteteket. A gyanut ugyan semmi sem erősítette meg, de a sutogó beszéd azért csak el nem hallgatott. Eljutott a tanító fülébe is a rettenetes gyanusítás.

Egy ideig nem törődött vele, de a helyzete mind tűrhetetlenebbé lett. Mikor aztán *Gobillot* egy nap családostul Párisba utazott rokonlátogatásra, már mint bizonyosságról beszéltek róla, hogy csak ő lehet a gyilkos, különben honnan is volt pénze a párisi utazásra.

Mikor *Gobillot* megint hazajött, uton-utófélen egyebet sem hallott már, mint gyilkost. Ekkor végre az ügyészséghez fordult s maga kérte, hogy indítsák meg ellene a vizsgálatot, vagy védelmezzék meg őt a becstelentő gyanusítások ellen. Semmitmondó megnyugtatókkal elutasították.

Két évig tartott már a tanító martíromsága. Egyszer csak eltűnt a községből *Gobillot* és egy estén Verdunben találták meg *átzurtt* mellet. Kést döfött a mellébe, hogy öngyilkos uton meneküljön az üldöző gyanu elől. Sebe súlyos volt, de nem halt bele.

Gobillot felépült és öngyilkossági kísérletéből *Paroche* lakói csak újabb bizonyosságot merítettek bűnösségére. Hosszas kérésére az iskolai hatóság más községbe helyezte át *Gobillot* t. Elhagyta *Paroches*-t, de csekélyke ingóságait otthagya.

Az új községbe azonban *de sem akarták engedni*. A gyanu már oda is eljutott. Ideiglenesen egy szomszéd községben, felesége egy rokonánál szállott meg.

Ugyanekkor *Paroches* községházát ismeretlen tettes *felgyújtotta*. Persze megint *Gobillot*-t mondta a falu szája a bűnösnek. Azt mondták, hogy boszújának műve a gyújtogatás. A tanító, a kinek ingósága egyéjként szintén odaveszett a tűznél, alibit igazolt. A közelben aztán megint gyilkosság történt: ezt is *Gobillot* terhére róttá a gyanu.

Végre mégis sikerült megtalálni az igazi bűnöst. Svájcban fogták el. Egy *parochesi* pástornak a fia volt: *Leclerre*-nek hívták. Noha ez bevallotta, hogy mind a hat gyilkosságot ő követte el s a községházát is ő gyújtotta fel, azért egész *Paroches* község most is esküdözött, hogy mégis *Gobillot* a bűnös.

A szegény tanító csaknem beleháborodott a gyanuba s végre *megölte magát*. Csak holtteste mellett némult el e gyanu és eltemetni szépen temették el. Ott voltak a végső tiszteségen a departement összes hatóságai, sőt a miniszter is képviseltette magát.

Vasvilla ellen — vadászpuska.

— Egy mácsai gazdatiszt esete. —

Arad, október 3.

A jogos önvédelem az emberölésre is jogosít bizonyos esetekben, tudniillik olyankor, ha alaposan lehet tartani attól, hogy a támadás végzetes következményekkel járhat s ha más mód nincs az önvédelemre. Ilyen körülmények között lőtt meg ma az aradmegyeyi *Mácsa* községben egy *kurticsi* paraszt embert *Marton Dezső* mácsai gazdatiszt.

Történt ugyanis ma reggel, a hajnali órákban, hogy *Marton Dezső*, aki a mácsai gróf Károlyi uradalomban gazdasági gyakornokként van alkalmazva, a gazdaságba ment ki, hogy ott felügyeljen a szántóföldeken dolgozó munkásokra. Utközben az egyik pusztában meglátott egy román parasztembert, aki az uradalom földjén tilosban legeltette a lovait.

A gazdasági gyakornok kötelességszerűleg felhívta a kurticsi atyafit, hogy a tilos legelőről hajtsa el a lovait. Ez azonban nem akart engedelmessé válni, s mikor *Marton* avval fenyegette meg, hogy erőszakkal fogja eltávolítani a pusztából, a kurticsi atyafi — kinek neve eddig még ismeretlen — *vasvillát fogott s azt a gazdatisztbe akarta szurni*. *Marton Dezső* erre, nehogy a vasvilla elérje, lekapta a vállán lévő vadászfegyverét s avval *mellbelőtte* ellenfelét.

A fegyver — szerencsére — nem golyóra volt töltve s így csak *seretek* sebesítették meg a támadót. *Fülöp* József kurticsi járási orvos vette ápolás alá a sebesültet, akit általánosan kötekedő embernek ismernek s izgágaságai miatt többször is volt már büntetve.

A kurticsi csendőrség nyomozatot indított az ekként bűnügygyé lett affér-részleteinek kiderítésére.

— **Minisztertanács.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma délután több óra hosszat tartó minisztertanács volt, a melyben egyrészt a *bécsi tárgyalások eredménye* volt napirenden, azután folytatták a *jövő évi budget* tárgyalását, hogy a pénzügyminiszter a képviselőháznak az első ülések után mindjárt referálhasson.

— **Elégtétel Lónyay grófnénak.** Bécsből telefonálja tudósítónk, hogy ő Felsője a király meghívta *Lónyay Elemér* gróf feleségét, *Stefánia* főhercegnőt, hogy mielőtt Magyarországra utaznék, rövid időt töltsön Bécsben is. A felségnek ezt a meghívását elégtételnek veszik a grófné atyjának leányával való bánásmódjával szemben.

— **Az első távirat.** Az új országház épületében ma nyílt meg a posta s annak távirai

osztályán az első sürgőnyt *Pallay* László, a függetlenségi párt titkára adta föl.

— **Zola temetése.** Párisból táviratozzák: A rendőrprefektus nagyszabású intézkedéseket fog tenni, hogy Zola temetésén minden rendezést megelégeljen. A temetésben résztvevő küldötteknek nála kell jelentkezniük, mert maga vállalta el a gyászmenet rendezését. Hír szerint a szociálista egyesületnek nem fogják megengedni, hogy zászlaikkal és jelvényeikkel jelenjenek meg a temetésen. Az a tiszt, a kire a temetésre kirendelt diszszázad parancsnokságát bízták, a *Libre Parole* szerint *Mercier* volt hadügyminiszternek fia.

A „*Corda Fratres*” nemzetközi diákegyesület, szemorátusa *Zola* Emil halála alkalmából a következő táviratot intézte a francia diákegyesület elnökéhez: „A kilobbant lángész előtt vigasztalanul hajt fejet a *Corda Fratres* nemzetközi diákegyesület ifjúsága, a mely együtt sir a francia ifjúsággal ama nagy csapás miatt, mely Franciaországgal „együtt az egész emberiséget érte.” A *Corda Fratres* egyttal pompás koszorút tétetett *Zola* koporsójára.

— **Az új országház vendégei.** A *szász meiningeni* nagyherceg és *Sarolta* nagyhercegné, a ki tudvalevőleg II. Vilmos német császár nővére, ma délelőtt tíz órakor *Szapáry* Pál gróf társaságában kíséreteikkel együtt megjelentek az új országházban, a melynek helyiségeit *Csá vossy* Béla háznagy, udvari tanácsos és *Desseuffy* Arisztid titkár vezetése mellett megszemlélték. Ezután a kir. Kuria palotájába, innen pedig a fővárosi Vigadó nagytermében levő idegenforgalmi irodába mentek, a melynek néprajzi és háziipari kiállítása nagyon érdekelte őket. Délután 3 órakor a királyi várpalotát látogatta meg a nagyhercegi pár.

— **Aradiak a nagyváradi iparos-gyűlésen.** A Nagyváradon e hó 18, 19 és 20-án tartandó országos iparos-gyűlés alkalmából ezennel felhívjuk az ipartestület összes t. tagjait, hogy a kik az előjáróság által kiküldött tagokhoz csatlakozni s így a nagygyűlésen résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek f. hó 6-áig a titkári irodában jelentkezni, hogy a kedvezményes jegyek kinyerése és az elszállásolás végett idejében intézkedhessünk. Tisztelettel *Berán* Antal elnök, *Kiss* Ferenc titkár.

— **Kramer Albin büntetése.** Temesvár város tanácsa, a mint lapunknak táviratozzák, *megerősítette Bandl* Rezső főkapitánynak határozatát, a melylyel *Kramer* Alvint, a pángermán szerkesztőt kiutasította a város területéről. A határozatot *Kramer*rel a temesvári kir. törvényszék fogházában tudatták.

— **Szüret a Hegyalján.** A *galsai* hegyen e hó 13-án veszi kezdetét a szüretelés. *Kovaszinc* 13-án a hegybírók, csőszök és vincellérek szüretelnek, 15-én pedig az általános szüret kezdődik.

— **Havazás.** Az idei abnormis időjárásnak egy újabb jelenségét táviratozzák Galiciából és Észak-Németországból. Egy ma este érkezett telegramm szerint ugyanis Észak-Németország több helységén kívül *Lembergben* és *Tarnopolban* is nagy havazás volt ma.

— **Nagy család Temesmegyéhen.** Szenzációs család tartja izgalomban, a vojteki és északtemesmegyei gabonakereskedőket és gazdákat. Egy Németországból beszámazott ember, *Vehrs-Reimer*, aki nagyszabású gabonaüzletei, szalma- és baromfi-kiviteli vállalkozásai révén az egész Délvidéken ismeretes volt, mintegy 200,000 koronára rugó családok és sikkasztások elkövetése után egy héttel ezelőtt azzal az ürügygel távozott el, hogy Rohitschba megy üdülni, de azóta nyoma veszett. Általában azt hiszik, hogy Amerikába szökött. *Vehrs* nagy összeget vett fel a fővárosi és vidéki malmoktól gabonavásárlás céljaira, a gabonáért pedig vál-

tókkal fizetett a gazdáknak. A pénzügyezetek nem károsodnak, mert a Vebres által forgalomba hozott váltókon csupa jómódu elfogadó szerepel. Vojteki gazdákat mintegy 25.000, dettai cégeket 20.000, egy érsekújvári vállalkozót, aki kukoricára és szalmára adott előleget, 11.000 koronával károsított. A temesvári piac alig van érdekelve, mert itt Vebresnek nem volt hitele, mióta — vagy tíz év előtt — börzespekuláció miatt csődbe jutott volt. Akkoriban kiegyezett a hitelezőivel s „Vebres testvérek” cég alatt folytatta üzletét. Tetemes összeggel károsodott meg *Rajásich* György báró fölyai birtokos is, akinek bérlője volt. Nejét s három gyermekét szorult viszonyok közt hagyta Vojteken.

— **A zágrábi rendőrség államosítása.** Zágrábról táviratozzák: *Khuen-Héderváry* bán elnöki rendelettel megbizta *Winkler* Sándor károlyvárosi kerületi előljárót a zágrábi rendőri osztály vezetésével és utasította a polgármestert, hogy az összes rendőrségi ügyeket adja át neki. A rendőrség új vezetője holnap foglalja el hivatalát. Azt hiszik, hogy ez a változás a zágrábi rendőrségi szolgálatban a zágrábi rendőrség államosításának előjele. Ezzel a rendelkezéssel kapcsolatban a polgármester a rendőri osztály eddigi vezetőjét, *Kafkit* a katonai közigazgatási ügyek vezetésével bizta meg, mely állás egy idő óta nem volt betöltve. A bán két napi itt tartózkodás után Hédervárra utazott. A *Neue Freie Presse* nek az a tegnapi jelentése, hogy a statárium dolgában a döntést a diákok magatartásától teszik függővé, merő kombináció és éppenséggel nem felel meg az irányadó tényezők felfogásának.

— **Megszökött sikkasztó.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Somogyi* Imre 26 éves bankbizományos kétezer korona reá bizott pénz el-sikkasztása után megszökött. A pénzt, talán főlöseges is megjegyezni, magával vitte.

— **Verekedő színészek.** Egyik aradi lap azt a hirt hozta tegnap, hogy a színház előtt két színész utcai botrányt csinált. *Zilahy* Gyula igazgató, e hírről értesülve, társulati ülést hívott egybe, s az ügyet ott előterjesztette. Az ülés a szintársulat három tagját kiküldte, hogy a legszigorubb vizsgálatot indítsa meg. A vizsgálat eredményét az újból összehívandó társulati ülés elé terjesztik, mely azután, ha szükséges, kellő szigorral fog a társulat reputációjának megvédése érdekében eljárni.

— **A jövő évi sorozás.** A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszter körrendeletét, melyet az 1894. évi sorozás előmunkálatai tárgyában intézett az ország valamennyi törvényhatóságához. E szerint a jövő évi három korosztályt az 1880—1882-ik évben született hadkötelesek képezik kik kötelesek tartózkodásuk helyén még e hó folyamán az illető hatóság előtt jelentkezni, hol megadják nekik a kellő utbaigazítást további eljárásukra vonatkozólag.

— **A zágrábi tüntetések pénzelői.** Zágrábról táviratozzák, hogy ott ma letartóztatták *Budic* és *Koborek* nevű kereskedőket, a kik azzal vannak gyanúsítva, hogy horvát-szerb tüntetések alatt ők látták el pénzzel a zavargókat.

— **Főúri ikrek.** A mai elgyöngült mágnásnemzedék között ritka az olyan eset, amiről kolozsvári tudósítónk ad hirt. *Gr. Teleki* Ferenc és neje *Bánffy* Anna bárónő házánál tegnap délután kettős keresztelődött. Az egyhetes ikrek mindenike fiu, még pedig erőteljes gyerekek. Egyiket *Andornak* keresztelték, a másikat pedig a nagyapa nevére *Ernőnek*. *Gróf-Eszterházy* Miguel 48-as vitéz huszárszázados volt, a néhány percel idősebb *Andornak* a keresztapája, *Ernő* keresztatyja pedig *gróf Teleki* László.

— **Színház a régi képviselőházból.** Soha annyi malicia egy épület metamorfózisában még

nem létezett, mint lenne az esetben, ha ténnyé válna a Sándor utcai képviselőház színházzá való előléptetése, vagy degradálása? Híre jár, hogy egy konzorcium ajánlatot tett a fővárosnak a ház megvételére. *Görög színházat* akarnak belőle csinálni, ahol *Sophokles*, *Aristophores*, *Krotines* elég jónévű költők alkotásait játszanák. Valami tulságos átalakításra nem is volna szükség. A tetőt könnyen levehetik, hisz ugyis üveg, a confiteátrumi formája is megvan, hisz nem egy gladiátor hősi, vagy hőstelen elbukásának emlékét őrzi. Tehát a régi öreg falak cseppet sem lepődnének meg a tapsok hallatára, a fütty sem volna új előttük, legfeljebb ha kissé megütődne a kiküszöbölhetlen őstradición: nini, hisz ez is csak komédia! Mindenesetre érdekes terv, s kíváncsian várjuk további fejlődését.

— **Irógépek a közigazgatásban.** A félhivatalos *M. T. Iroda* jelenti: A belügyminiszteri anketon nem kis jelentőséggel bíró határozat lett hozva. Ugyanis *Fenyvessy* Ferenc főispán felvetette a kérdést, hogy a vármegyeyi árvaszékek elfogadhatnak-e és őrizhetnek-e az olyan okmányokat és kötelezvényeket, melyek a mai divatos *irógépekkel* vannak megírva. Szerinte ezeket nem volna szabad elfogadni és ez iránt indítványt is tett. *Gulner* Gyula államtitkár igen helyeselte *Fenyvessy* indítványát, mert ő szakértőktől tudja, hogy olyan festékekkel lehet írni az irógéppel, hogy a szöveg 8—10 év múlva egészen eltűnik. Maga részéről is ajánlta *Fenyvessy* indítványának elfogadását, amit az anket magáévá is tett.

— **A válás Olaszországban.** A napsugaras Itáliát, — más jelzővel Olaszországot ékesíteni bűn volna a sablon ellen, — a szerelmesek országának szokták nevezni. Stilszerű tehát az olasz törvény me-revsége, mely nem ad módot a szerelmeseknek, ha már frigyüket házassággal is megpecsételték, hogy egymástól elváljanak. A szerelemnek elvégre öröknek kell lennie, legalább is elvben. Hogy a gyakorlat e tekintetben se földi mindig hiven az elméletet, az lehet elég sajnós, de — így van. Az örök szerelem elvének ilyenformán Olaszországban volt eddig a legtöbb mártírja. Ugy mondjuk, hogy: eddig Ezentul ugyanis a dolog meg fog változni, mert nemsokára Olaszországban is meg fogják honosítani a válás intézményét. A *Váljunk el* című francia vigjátéknak szellemes dialógusaiból az olvasó jól ismerheti, hogy bizonyos körökben mily várakozással vagy félelemmel teli izgalmat okozhat az olyan törvény, mely lehetővé teszi, hogy az eddig felbonthatlan házasságot esetleg felbonthassák. Az olasz közvélemény is ilyen érdeklődéssel néz most egy garda-tavi kis villa felé, hová *Zanardelli* olasz miniszterelnök visszavonult, hogy végleg megalkossa a válásról szóló törvényjavaslatot. Ugy hallatszik, hogy a válás ezentul lehetséges is lesz Olaszországban, de éppenséggel nem lesz könnyen lehetséges. Való ok gyanánt szerepel a tetteges bántalmazás, az erős becsületsértés és az egyik házastársnak legalább tizenöt évi börtönre való elítélése. De vannak egyéb nehézségek is. Amikor a válófeleknek nincs gyermekük, csak három évi törvényes különélés után mondják ki a válást. A muló szerelmeknek, vagy a házassági kalandoknak tehát ezután se fog kedvezni az olasz klíma. Pedig a déli égöv alatt gyorsabban pezsdülnek fel az érzelmek s hamarabb lobbannak is ki, hogy aztán új oltáron új lángra gyulladjanak. Az éghajlat is követelné tehát a könnyű válópört. De úgy látszik, az olasz törvény vagy erőszakot akar tenni a természetten, hogy az egykor szerelmes házastársakat akkor is egymáshoz láncolja a törvénynyel, ha a szerelem láncá rég szétszakadt, — vagy számol a modern kor szellemével, mely a házasságot eredetileg is nagyon jól el tudja képzelni szerelem nélkül és viszont.

— **Sikkasztó posta-főtiszt.** Egy bécsi távirat szerint *Krock* Frigyes, a *wachsingeri* postahivatal főtisztviselője ötvennégyezer korona el-sikkasztása után megszökött. Ma reggel még látták

Krockot egy kávéházban, de már délután hiába keresték a városban. Most országosan körözik.

— **Meglopott muzeum.** *Sümegről* táviratozzák, hogy a nyáron megnyitott *Darnay*-muzeumban, a mely minden szerdán délután és másnap dél-előtt szabad bemenetre nyitva áll a nagyközönségnek, vakmerő lopást követtek el. Eddig még ismeretlen tettes ugyanis álkulcsossal kinyitotta az éremgyűjtemény egyik tartóját s onnan öt darab aranyat kilopott. A lelketlen tolvaj ugylátszik, az újabb aranyakra utazott, mert a nagyobb számban ott levő régiebb aranyakat érintetlenül hagyta. Az ellopott aranyak közül az egyik egy *Mária Terézia*-arany 1764-ből, kettő *II. József* idejéől 1783—1785-ből, egy *Ferenc* arany 1793-ból; valamennyin *Szűz Mária* képe látható. Az ötödik egy *Ferenc József* angyalos-arany 1869-ből. A tettest a csendőrség keresi.

— **Az etretati dráma.** Mindenféle újabb részletek kerülnek napvilágra abból az izgalmas drámából, a melyben *Syndon* francia festő agyonlőtte *Dávid* tőzsdeügynököt, akinek a feleségét elszerezte. A gyilkos védője, *Georges Laguerre* mond el többek közt egyet-mást.

— *Syndont*, mikor elfogták, egy nagyobb terembe vitték, a hol több más fogoly és csavargó volt már. Ott is volt napokig s visszautasította azokat a könyveket, a melyeket felajánlottak neki. *Cochefort* párisi rendőrfőnök Havreből kapott távirati megkeresésre házkutatást rendelt el *Syndon* atelierjében és lakásában és lefoglalták iratait, a melyeket előttem és *Syndon* előtt vizsgáltak meg. Egy skatulyában, a melyet *Syndon* 1899 óta nem használt, találtak szerencsekívánatokat *Felix Fauret*-ól, *Jules Lefebvre*-től, *Syndon* mesterétől, *Miot* admirális-tól, a ki először ajánlotta *Davidné* öcscsének, *Ehrenberg*-nek. De egyetlen szerelmes levelet nem találtak. *Etretat*-ba való elutazása előtt mindent elégetett.

Erdekes, hogyan tudta meg a vizsgálat, hogy *Syndon* kedvese volt *Davidné*-nak. Kihallgatása után visszavitték az őrszobába s akkor egy zsendár beszélgetni kezdett vele.

— Ön tudja, hogy a jegyzőkönyv már készen van, most már beszélhet, a mit akar.

Syndon izgatottságában kiszalasztotta a száján a titkát. Új jelentést adtak be s *Syndon* ugyancsak meg volt lepelve, mikor másnap a vizsgálóbíró felolvasta azt neki. Arra ezt felelte:

— *Lovagias ember nem kompromittál asszonyt.*

Szerepel *Syndon*-nak egy eltépett levele, a melyet megtaláltak s összerakosgattak. Abban *Syndon* tegezi az asszonyt s ezt írja. „Ez a helyzet nem tarthat tovább. *David* ur mindent tud s ennek folytán mindkettőnk helyzetere rendkívül kétséges. Megoldását kell találnunk”. Szökést is ajánl *Syndon*. Mikor *David* mege-lőzőleg párbajra akarta hívni *Syndont*, ez így felelt:

— Csak nem párbajozhatom férjével annak a nőnek, a kit ugyszólván feleségemül tekintek.

Egy találkozás alkalmával *David* ezzel rontott rá *Syndon*-ra:

— Nem elég, hogy nőmet bírja, még a leányomat is meg akarja rontani?

— Boldogtalan! — kiáltott rá *Syndon*. — Ha nem volna annak az asszonynak a férje, a kit szeretek és apja kedvesem gyermekének, összetörném önöm a botomat!

— **Öngyilkosság egy eltűnt postacsomag miatt.** A *szegedi* üzletvezetőség hatáskörébe tartozó *Szlavon-Samács* állomáson szeptember hó 28-án észrevették, hogy a vonatvezető kalauz fülkéjéből eltűnt egy 8500 koronát tartalmazó postai pénzes-zsák. A gyanu elsősorban a vonatvezetőre irányult, ez azonban tisztázta magát. A kár a postakincstárt terhelte s így a tolvajért tovább nyomoztak a pénz után. A vizsgálat számai eljutottak Boszniáig, ahol a posta katonai kezelésbe megy át. A vizsgálat alatt *König* őrmester feltűnő idegesen viselkedett s mikor a vizsgálat éle észrevehetőleg felé irányult, — öngyilkosságot követett el, főbe lőtte

magát s megalt. Halála után semmi írást nem hagyott maga után s így eddig még nem tudták megállapítani, hogy a kilencedfél ezer koronás lopást König követte e el, vagy más.

— **Puczi Konstantinápolyban.** Két éve egy aradi cigánybanda, amint tudvalevő, ékes huszáros uniformisban megjárta a török fővárost, több hétig muzsikálva ott a magyar dicsőségért a muzulmánoknak. Az idei nyáron is Konstantinápolyba kivánczolt egy aradi cigány, az itteni füstösök egyik jól ismert, gömbölyu arculatu alakja: **Puczi Kovács** a klarinétos. **Bónis Gyula** nagyváradi bandájával ment ki, s negyedfél hónapig élt Sztambulban. Egyebek között az a kitüntetés érte, hogy **Széchenyi** Odön pasa, a konstantinápolyi magyar jövevények lelkes pártfogója házához invitálta. s Puczinak ott volt alkalma produkálni magát. Pár hete jött meg az idegen földről Puczi, s most egész könyvre való kalandokat mesél a bandagyerekeknek a török basákról, azoknak hatszáz feleségeiről, a galatai sötét titkokról, meg egyéb törökösségekről.

— **Szociálisták a szolgabíráknak.** **Szell Kál.** már három het előtt külön rendeletben figyelmeztette Pestmegye alispánját arra, hogy a népgyűléseket csak „bejelenteni” kell, azokat pusztán feltételek alapján betiltani nem lehet. E rendelet ellenére sűrűn érkeznek a magyarországi munkáspárt vezetőségéhez hírek arról, hogy a vidéken bejelentett gyűléseket a szolgabírák nem engedélyezik. — A szolgabíráknak ez a magatartása arra bírta a munkáspárt vezetőségét, hogy kinyomatta könyv alakban a gyűlékezési jogról szóló rendeleteket s hozzájuk fűzte **Szell Kálmán** legutóbbi rendeletének rendelkezési részét. A könyvet a szociáldemokrata-párt az ország összes szolgabírának elküldötte.

— **Halottrablás gyujtogatással Szikevicán** egy gonosz asszony felgyujtott egy ravatalt, hogy az ott nyugvó halottat megrabolhassa. **Piszárovics** Jován gazdag szerb parasztembernek e napokban meghalt a 18 éves **Julesa** nevű leánya. A halottat szerb szokás szerint felravatalozták s ráadták az ékszereket is, a többi közt egy hatszáz korona értékű arany nyakéket, és arany gyűrűt. A halotthoz éjszakára **Kozovics** Kátó öreg asszonyt hívták meg virrasztani. A vén asszonyban, a mikor a család aludni ment, felébredt a vágy az ékszerek iránt. Leszedte tehát az ékszereket a halottról s kivitte a halottasház kertjébe s ott egy bokorban elrejtette őket. Távozása előtt azonban az egyik égő gyertyát oda állította a ravatalhoz, a mitől a szemfedél meggyuladt. Az ékszerek elrejtése után a vén asszony lélekszakadva futott be az alvó családhoz, hogy, amíg — ugymond — ő kint járt, a ravatal meggyuladt. — A megrémült család nagy nehezen eloltotta a tüzet, de a hulla teljesen összeégett a koporsóval együtt. Másnap reggel újra ravatalozták a halottat s ekkor vették észre az ékszerek eltűnését. A vén virrasztó asszonyt vallatóra fogta a csendőrség, de ez konokul tagadott mindaddig, míg az ékszereket véletlenül megtalálták a vén asszony kendőjébe becsavarva. Ekkor azután bevallotta a bűnét.

— **Ehenpusztult község.** **Pétervárról** táviratozzák: Szibéria délkeleti részén **Okranjen** község lakosságának tönkrement az idei termése és annak tetejébe még hozzá állatai között kiütött a vész. A lakosság oly nyomorba jött ezáltal, hogy az éhínség tört ki. A község fele már elpusztult az éhségtől. A kormány most a hátralevő lakosság megmentésére segélyt küldött.

— **Harminchat lopott liba.** **Niedermayer** József eleki gazdától az éjjel ismeretlen tettesek elloptak harminchat libát. Az eleki csendőrség abban a hitben, hogy a lopott libákat a tolvajok az aradi piacra hozták be eladni, táviratilag értesítette az aradi rendőrséget a lopásról.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy **Révész** Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Meggyilkolt feleség.

(A cigány lőrj rémtette.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Sötét büntett foglalkoztatja a nagyváradi rendőrséget. Egy kóbor cigány az Ujvárosban véresre verte a feleségét, azután a félholt asszonyt szekérére dobva gyorsan elhajtattott. A rendőrség, ahol jelentést tettek a rémes esetről, üldözőbe vette a városból kimenekült gyilkos cigányt, de nem tudta elfogni.

A Lovas-utcában lévő **Gottlieb** féle korcsma kapuja előtt egy kóbor cigány állt meg szekérével, amelyben két kis gyermek sirdogált. A cigány ostorával belépett a korcsma udvarára, ahol egy cigány asszony az istálló küszöbén ülve kenyeret evett.

— Megállj te cudar, kiáltott a cigány indulatosan, most nem szabadulsz ki a körmeim közül, s ostorával végig csapott az asszonyon. A megrémült nő sikoltozásával még jobban ingerelte a dühöngő embert, aki földre teperte és ostora nyelével ütötte üdözetát. A cigány kegyetlenkedéseit a csizma sarkával folytatta, úgy, hogy négy helyen is vérzett a szerencsétlen asszony feje, meztelen melle és a jobb karja egészen vérrel volt borítva.

A sikoltozásra és a vérengző cigány vad káromkodásaira sokan az udvarba jöttek s a félholt asszonyt kiakarták szabadítani a gyilkos kezéből, de ez jobbajával kést rántott elő, bal karjával pedig már halottnak látszó asszonyt kivitte az udvarból s a kapu előtt álló szekérére dobta, azután maga is felugrott a szekérré és vágatva elhajtott a meglepődött sokaság szeme láttára. A rémülettől hirtelen senkinek sem jutott eszébe, hogy üldözőbe vegye a gyilkos cigányt, aki áldozatával együtt megszökött.

A rendőrséget telefonon értesítették a rémes esetről. **Pataky** Károly rendőrfogalmazó két nyomozó rendőrrel ment a helyszínére, ahol konstatálták, hogy a gyilkost **Lakatos** Jánosnak hívták, rabviselt kóbor cigány, aki feleségét gyilkolta meg a kocsmá udvarán. Tettét állítólag azért követte el, mert az asszony kedden reggel férje több bűnét leleplezte a rendőrség előtt amely már nyomozta is Lakatost.

A rendőrfogalmazó és a két rendőr éjjel 12 óráig kereste a gyilkost. Először a belényesi, majd az aradi országúton keresték s egész Urögdig lementek, de nem akadtak nyomára. Senkisem tudta biztos nyomra vezetni a rendőroket. Egy lakatos legény azt állítja, hogy látta volna, hogy a véres asszony felült a szekéren, mire a cigányember öklével olyan csapást mért a szerencsétlen nő fejére, hogy az visszahanyatlott a szekérré.

Patazy fogalmazó és a nyomozó rendőrök éjjel 12 órakor eredmény nélkül jöttek vissza, de telefonon értesítették már korábban a környékbeli csendőroket a büntettről s így nem lehetetlen, hogy a gyilkos még az éjjel kézre kerül.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Párviadal.** A múlt évben dr. **Farkasházy** Fischer Zsigmond fővárosi hírlapíró és ügyvéd pisztolypárbajt vívott **Latinovics** Ernő volt országgyűlési képviselővel. Egy hírlapi közlemény adott okot a párviadalra, melyben **Latinovics** sebesült meg a karján. A felek bíróság elé kerültek s a törvényszék dr. **Farkasházyt** három heti államfogházra, ellenfelét egy heti államfogházra ítélte. Megerősítette ezt az ítéletet a királyi Tábla is. A párbajozók semmiségi panaszszal éltek s ma hirdették ki a Kuria határozatát, melynek meghallgatására csak **Latinovics** jelent meg. Dr. **Farkasházy**, egyéb elfoglaltsággal mentve ki az elmaradását, nem jelent meg.

A kuria elutasította a beadott semmiségi panaszokat.

§ **Az odaajándékozott börtönbüntetés.** A budapesti kir. büntető törvényszék előtt ma derűtséget keltő jelenet folyt le: **Kohn Kovács** Béla ügynök mint pénzbeszedő volt alkalmazva **Fischer** János fia budapesti kőfaragó cégnél. Ebbeli minőségében a felektől beszedett pénzekből mintegy 500 koronát elsikkasztott. A károsult cég feljelentésére sikkasztás miatt került ma **Kohn Kovács** Béla a vádlottak padjára. A tárgyaláson beismerte bűnét s arra kérte a panaszos cég képviselőjében megjelent **Fellegi** Arthur cégtulajdonost, vonja vissza ellene tett feljelentését. **Fellegi**, miután a vádlott védője dr. **Nemes Bertalan** magára vállalta a rabtartási költségek fizetését, vissza vonta volt alkalmazottja elleni panaszát.

A megszüntető határozat kihirdetése után a panaszos cég képviselője odafordult a törvényszékhez:

— Nem tudhatnám meg mennyire itélték volna el **Kohn Kovács** Bélát?

Dr. **Rolányi** kir. ügyész: Legyen nyugodt megkapta volna a méltó büntetését a vádlott!

— Azt tudom, kir. ügyész ur, csak szeretném számokban is tudni, hogy most mennyit ajándékoztam odaneki az 500 korona kárösszegezen felül.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Aradmegye és Aradváros összes állami és magánhivatalainak, intézeteinek, testületeinek, egyesületeinek, gyári és ipari vállalatainak, takarékpénztárai és szövetkezeteinek, társasköreinek és asztaltársaságainak vezetőihez azt a tiszteletteljes kérést intézzük: legyenek szivesek az *Aradi Közlöny* nagy képes naptárának most készülő címtára részére, melyet kiváló gondallal igyekezünk összeállítani, az illető hivatal vagy egyesület és vállalat tisztikárának (elnökségének, igazgatóságának, választmányának stb.) szóval minden alkalmazottjának teljes névsorát — az állás megjelölésével — egy hét lefolyása alatt az *Aradi Közlöny* szerkesztőségének címére megküldeni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Jó meleg eső áztatja a földet, mely után örömmel nézi a gazda, mily könnyen kuszik az eke.

A tengeri törése javában folyik. Néhol egészen kielégítő eredményt adott. Az átlag eredményt eddig 5—6 métermázsában tudjuk.

Izraelita polgártársaink ujévi ünnepe miatt csak csekély behozatal volt, mely jó kínálat mellett napi áron kelt el.

Forgalomba hozatott mintegy 5—600 métermázsas buza.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 6.50—6.60.

Uj-buza közép 6.20—6.30.

O tengeri 5.30—5.40.

Uj csöves tengeri 2.50—2.70.

Uj-rozs 5.20—5.30.

Uj-árpa 4.60—4.80.

Uj-zab 5.20—5.30.

Az irányzat változatlan.

— **Uj távbeszélő központok.** A kereskedelemügyi miniszter Biharvármegyében a sarkadi és zsákri posta- és táviróhivataloknál, továbbá a berekböszörményi, darvasi, köröstarjáni, kötegyáni, Jéssi, pocsal és ugrai postahivataloknál azokkal egyesített és táviratok közvetítésére is felhatalmazott távbeszélő központokat rendeztetett be; továbbá a vinkovcei és a vukovári városi távbeszélő-hálózatokat a helyközi forgalomra megállapított díjszabás és egyéb feltételek mellett bevonatta a belföldi és az alsó-ausztriai helyközi távbeszélő forgalomba.

A tőzsde az izraeliták ünnepe miatt zárva.

Zárhat 5 órakor:	korona
Oszták hitelrészvény	684.—
Magyar hitelrészvény	725.—
Leszámitolóbank részvény	458.—
Rima-Murányi vasmű részvény	492.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	714.—
Közuti vasut	624.—
Városi villamos vasut részvény	327.—

Szeszüzlet.

— Október 3. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék 12'80—13— korona mmázsánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, október 3.

Magyar aranyárjádék 4%	119.40
Magyar koronárjádék 4%	97.80
Magyar arany 4 1/2 %	—
Magyar ezüst 4 1/2 %	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.85
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	204.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	160.—
Oszták papírjádék	100.40
Oszták járadék ezüst	100.30
Oszták járadék arany	120.50
Koronárjádék	99.75
1860-iki államsorsjegyek	150.50
Oszták-magyar bankrészvény	1590.—
Magyar hitelbankrészvény	725.—
Oszták hitelbankrészvény	684.50
Oszták-magyar államvasut	714.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.03
Német birodalmi márka	117.05
London	239.50
Páris	95.12
20 márkás arany	—

NAPIREND.

Október 4. Szombat. Róm. kath. naptár: Ferenc — Protestáns naptár: Ferenc. — Izraelita naptár: Sabbat, Haasinu. — Görög-keleti naptár (szeptember 21.): Kodrát. — A nap két 5 óra 48 perckor, nyugszik 5 óra 18 perckor. — A hold két 8 óra 34 perckor, nyugszik 8 óra 40 perckor.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó, hűvösebb, sok helyütt csapadék.

Október 4. Az aradi kereskedelmi testület választmányi ülése délután 5 órakor (Kereskedelmi akadémia.) — Az aradi atletikai klub választmányi ülése este 8 1/2 órakor (Városi kávéház.) — Az aradi székely otthon választmányi ülése este 8 órakor. — A Meteor kerékpárklub választmányi ülése.

Október 5. Az aradi polgári iskola harminc éves jubileuma (Vaas vendéglő.) — Művészettörténelmi előadás az Alexits-Balla festőiskolában (Tökölly-tér 7.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 7.23	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 3. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban 108—9 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 114—5 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 113—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 112—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felül sulyban 113—5 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 111—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Sertésleltétel. Október 1. napján volt készlet 47,833 darab, október 2. napján főlhajtattott 1222 darab, október 2. napján elszállított 666 darab, október 3. napján maradt készlet 48,390 darab. — Üzlet: Szilárd.

CSARNOK.

Jegyzetek

az aradi vár ostromáról.

Irtá: Galsai Kovács Ernő, [18]

1848—49. honvédeknagy.

(Folytatás.)

A magyar seregek összpontosítása.

Ebben az időben, Bács-Bánátban nagy változások történtek. Miután Windischgrätz herceg osztrák fővezér hadserege ellen a magyar kormány magát gyengének találta, elrendelte, hogy Magyarországnak a legjobb seregei hagyják oda Bács-Bánátot és siessenek felfelé, a felsőmagyarországi hadsereg erősítésére. Ezáltal tehát egész Bács Bánátot kiürítették a seregeink és szákmányul hagyták oda az ádáz ellenségnek, az osztrákok, rácok és oláhoknak. Nagy szerencsélenség volt ez az ottani magyar lakosságra s bizton nézhetek elébe a végveszedelemnek; de hogy a haza ügye végkép el ne vesszen, másképp cselekedni nem lehetett.

Ennélfogva a bánáti hadsereg, Damjanich tábornok vezénylete alatt, Bánátból Aradnak vette az útját, és ezen a napon érkezett Uj-Arada, az egész bánáti magyar hadsereg, 80 ágyuval, a melyek közt 20 volt olyan, melyeket csatákban, az ellenségtől vettek el.

Vele jött a híres 9. számú vörössapkás Damjanich zászlóalja, a 3 ik, a szürke nadrágos honvédszászlóalj és a 37-ik számú serezednek 3-ik zászlóalja, mind hírneves vitéz csapatok.

A hős vezér teremt hősokeket és a hitvány vezér pedig gyávákat: a mint az eset itt Aradon volt!

Vécsey gróf tábornok Bácskából Szegeden át vonult visszafelé, hogy ő is a felső táborba menjen, az osztrákok főhadserege ellen; mert ott volt a legnagyobb veszedelem a hazára, míg Bácska és Bánát elvesztése Magyarországra nézve nagy hátrányt nem képezett.

Ezen intézkedése a hadvezényletnek egészen egészen helyes volt; fel kellett az országnak egy részét áldozni, hogy azáltal a hazát megmentse!

Ezzel azonban mireánk, aradiakra a helyzet kedvezőtlenebbé vált, mert most Arad végső állomása lett a magyar nemzet önvédelmének délfelől, mit ha az ellenség elfoglal, nyitva áll előtte az ut, Nagyvárad és Debrecenbe.

Mi tehát elkészülhettünk, hogy a temesvári osztrák haderő, az oláh és a szerb csapatok bennünket itt egész erővel meg fognak támadni, amelylyel szegény Aradvárosa egy újabb inségnek és pusztításnak nézhet elébe.

Mintha tudja Isten, mennyit vétett volna ez a szegény város, hogy annyit kellett szenvednie! Pedig az egész vétke az volt, hogy lelkes és hazafias szellemű volt!

Erdélyben, ez időben az ügyünk Bem tábornok alatt is rosszul ment. Csátát vesztve, Nagy-Szeben alul visszavonulásban volt Magyarország felé; annak tehát segítséget kellett küldeni.

Az innen küldött segédcsoport a következő volt:

A székely határőr-ezredbeli zászlóalj 900 emberrel, a kiknek, miután mindig csak házájukba, Erdélybe akartak menni, most tehát óhajításuk teljesült;

a 37-ik számú gyalogezrednek egy zászlóalja, 800 emberrel;

egy torontáli szabadcsapat-zászlóalj, 1000 emberrel;

a 24-ik számú honvédszászlóalj 900 emberrel;

az aradi szabadcsapat egy százada 200 emberrel. Még ezeknek is itt kellett hagyni az ellenségtől mindinkább veszélyeztetett városukat;

egy osztály Württemberg-huszár 300 emberrel;

egy osztály bihari nemzetőri lovas csapat 400 emberrel, összesen tehát 4500 ember, melynek vezénylete Hrabovszky István, 37-ik ezredbeli őrnagyra bízott.

Ezen csapatok, kivéve az aradi gyalog és a bihari lovas nemzetőröket, Damjanich seregéből valók voltak.

Ezek helyett itt maradt Aradon a Voro-nyeszky vadászokból alakult 88 ik honvédszászlóalj, Villám (Blitz) Ferenc őrnagy vezénylete alatt és egy osztály 14-ik számú Hunyady-huszár, Móricz Dénes őrnagy alatt.

Ezek voltak a magyar hadseregnek a legeredetibb öltözetű, felszerelésű és a legvitézebb huszárai.

Legénysége általában régi, kiszolgált huszárok és alföldi csikósok, gulyások és pásztoremberekből állott, kik a magyar közmondás szerint, a lovon születtek, azon éltek és haltak. Öltözetük és fegyverük a következő volt: pörge kalap, debreceni formára, széles fekete szalaggal és fekete structollal. Kék posztó dolmány — akkoriban Hunyady-spencer — veresposztó szegélylyel környezve, és veresposztós. kihajtott mellgallérral. A mellen két sor félgömbölyű fehér gombbal, úgy az ujjak felhajtásán és két oldalt a zsebeken is, három-három-gombbal. Nadrág szürke posztó, régi huszáros lovagló nadrág, a két oldalon 3 ujjnyi széles veresposztó szegélylyel, alul a lábszáron, térdén alul, fekete bőrrrel bevonva. Veres csótár, fekete prémes bundával. Fegyverzetük fekete szíjjon lógó tölténytáska volt. Elöl a mellen, ezen a szíjjon egy vaskarika, amelybe akasztva volt egy hosszonyelű, erősen megvasalt vasfokos. A jobb vállról, a mellen keresztül csavarítva volt egy alföldi csikós karikás-ostor. Oldalukon huszárkard, tarsoly nélkül és a nyereg pisztolytartóban két huszár-pisztoly. Utazó öltözetnek pedig volt nékik kék vázson bő ujjú ing és rojtos bő csikós gatyá, melyeket ők az egyenruhájok felé vettek magukra és pedig szolgálatban és utközben, az egyenruhájok kimelése végett.

Ezen ruházatuk már magában, is az ellenségre félelmes benyomást gyakorolt és őket általában Rózsa Sándor rablóbandájának gondolták, kiktől tehát mindenki nagyon félt.

A lengyel légiót Damjanich innen magával vitte, egy a gyalogosokat, mint a lovasokat.

Megemlítem, hogy ezen időben, az osztrák uhlánusoktól elfogott ruhákban, itt Aradon egy osztály lengyel uhlánus lett kiállítva. De miután ehhez elegendő lengyel nem volt, azon honvédek, akik tótul tudtak, fel lettek szólítva, belépni az uhlánus csapatba. Az én 8-ik századomból, melyben sok tótul beszélő tótkomlói fiú volt, többen beálltak lengyel uhlánusnak.

Ruházatuk, az osztrák uhlánus egyenruha volt, csak a sapka volt vörös posztó, fekete bársonyprémmel és a lándzsáikon a fekete-sárga helyett, vörös-fehér lobogó volt.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 4. sz.

Páros.

Szombaton, 1902. évi október hó 4-én:

A cigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Irták: Jókai Mór és Schnitzer Ignác. Fordították: Gerő K. és Radó A. Zenéjét szerzette: Strauss János.

S Z E M É L Y K K:

Zsupán	Polgár S.	Barinkai	Bejczai Gy.
Arzena	Karácsonyi.	Gábor diák	Békassy Gy.
Mirabella	Pajor Agnes.	Pali, cigány	Juhász S.
Ottokár, fia	Szabó József.	Jócsi, cigány	Németh J.
Gróf Carnero	Sarkadi A.	Ferkó, cigány	Győre Alajos.
Czipra	Répany G.	Mihály, cigány	Tukorai L.
Szaflí, leánya	Singhoffter V.	Minna	Garai Ilonka.

Kezdete este 7 órakor.

Magy. kir. államv. üzletv. Szegeden.

28867—1902 II. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet az orsovai átrakodó állomáson létesítendő nyílt rakodó, áruraktár, gabonaraktár és vámtisztai iroda épület építési munkák végrehajtására.

A tervek, költségvetések, szerződési tervezet, az ajánlati minta, pályázati feltételek Szegeden a magy. kir. államvasutak üzletvezetősége pályafenntartási osztályában (II. em. 4. sz. ajtó) és az orsovai osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 10-én déli 12 óráig nyújtandók be az alulírott üzletvezetőség titkárságához (I. em. 22. sz. ajtó.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat az orsovai átrakodó állomás magas építményeiről.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis október 9-én déli 12 óráig 3000, azaz Háromezer korona bánatpénz teendő le a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál (földszint 1. sz.) akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek téríti vevénnyel adandók fel.

Szeged, 1902. évi szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak.

135548—1902. A. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évi január hó 1-től december hó 31-ig, esetleg a következő két évben, tehát az 1905. év végéig évenként szükséges:

- 3000 métermázsza csepű,
- 3000 „ juta fonal,
- 800 „ gyapotfonal,
- csapágyakhoz,
- 1000 kilogramm gyapotfonal kenőbalekhez,
- 700 kilogramm gyapjufonal kenőbalekhez szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóság jogában állandó

a fenti mennyiségekből 25% erejéig többet, vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségekre is; egy vagy három évre is.

Az ajánlatok ivenként egy koronás okmánybéllyeggel ellátva és lepecsételve legkésőbb 1902. évi október hó 15-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál nyújtandók be.

Bánatpénzképen az ajánlott anyag egy évi értékének 5% a legkésőbb 1902. évi október hó 14-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál teendő le.

A szállításra nézve mérvadó és kötelezők a 122291—96. sz. általános szállítási feltételek; a csepű szállítására vonatkozó 40322—92. sz. és a jutafonalak szállítására vonatkozó 94688—92. számú különleges feltételek, valamint a gyapot és gyapju fonalak szállítására vonatkozólag az ajánlati felhívásban foglalt minőségi feltételek.

A pályázat és szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, az üzletvezetőségeknél, valamint a kereskedelmi és iparkamaráknál betekintheők.

Az anyag- és leltárbeszerzési szakosztály ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki, esetleg postán is megküldi.

Budapest, 1902. évi szept. hó.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak.

127716—902. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak részére 1903. évi január hó 1-től 1903. évi december hó végéig lenolaj kenőzéből felmerülő szükségletének szállítását, mely egy évre mintegy 3000 métermázsával van előirányozva, biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes módzatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekintheők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy ut 73. sz. II. emelet, 47. ajtó-sz.) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás magy. kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 7-ikén déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külczim. mel látandó el:

„Ajánlat lenolaj kenőcze szállítására 127716—902. számhoz.

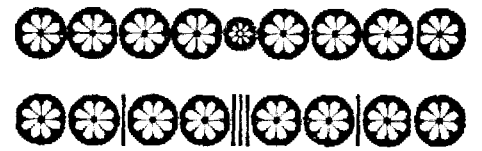
Bánatpénzül az ajánlt kenőcze egy évi értékének 5% a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1902. évi október hó 6-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letéten dő

Bánatpénz nélküli vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módzatok betartása mellett, állíttatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1902. évi szept. hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomat nem díjaztatik.)

Akinek

pénzre,	gazdasszonyra,
háztartásra,	mindenesre,
segédre,	szakácsnőre,
ispánra,	szobalányra,
gazdatisztre,	házmesterre,
kulcsárra,	nevelőre,
takarítónőre,	nevelőnőre
kertészre,	van szüksége

Aki

üzletet,	birtokot,
butort,	kocsit,
bort,	lovat,
gyümölcsöt,	egyenruhát
gabonát,	eladni vagy venni
házat,	kíván
telket,	

Aki

férjhez menni	gyermeket
v. nősülni óhajt,	örökbe fogadni
tanórákat,	vagy adni
lakást,	szerezne,
állást,	tanulót felvenni
ellátást	kíván
keres vagy ad,	

az

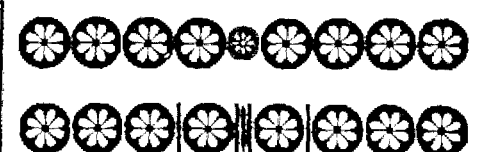
„Aradi Közlöny“

a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki napilap

kis hirdetési

rovatát használja.

Hirdetési levelező-lapok kaphatók a lap elárusító helyein 50, 60 fillérért és egy koronáért.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szájvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

haszn lata által nyerhetők.

Egyszeri hasznalat után mindenki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

A legmagbízhatóbb minőségekben mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

WOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Fejlesztéseket teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 Telefon szám: 151.

Hirdetések felvételnek a
 kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 Telefon szám: 151.

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Apró hirdetésekre

szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Révész Nándor

könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében, Andrásy-tér.

Kubina Béláné

papírkkereskedésében, Hunyadi-utca.

Keppich Zsigmond

papírkkereskedésében, Andrásy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né

dohánytőzsdéjében, Andrásy-tér.

Lészay Sándor

dohánytőzsdéjében, Andrásy-tér.

Kis tőzsdében

Templom-utca.

Kohn László

Wagongyárban.

Hoffmann József

füszerkereskedésében, Forray-utca.

Bauer Gyula

dohánytőzsdéjében, Andrásy-tér.

Tanulók

heti fizetéssel felvétetnek az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában és könyvkötészetében.

Kitünő hangu

Schunda-féle cimbalom eladó méltányos áron. Megtekinthető Krispin J. zenemű-kereskedésében. 5021

Elköltözés miatt

november elsejére, esetleg előbb, kiadó egy utcza lakás 4 szoba, melékheiyiségek és kerttel. Bővebbet Karolina utca 21. 1721

Árverési hirdetmény.

A birói zárgondnokságom alatt álló **Szabadság-tér 9. sz. házban egy II. emeleti**

nagy utcza lakás és üzlethelyiség

f. é. november hó 1-től kezdődőleg

1902. október 8-án d. e. 10 órakor

a helyszínen nyilvános árverésen bérbe adadni fog. Az első negyedévi lakbér bánompénz gyanánt azonnal lefizetendő.

Domonkos Lajos,

biróilag kik. zárgondnok.

1722

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „**Contre Son**” korpa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitünő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam
 kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrásy-tér 18. Salacz-utcza rész.

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörcs, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Apolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrrákákat és az arcnak bájt és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitünő hajpólo szer.

Egy üveg ára 2 korona.

Kitünő közkedveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Mégváltó”-hoz címzett gyógyszerárban M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszerárban. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek és Welsz gyógyszer-kereskedőknél.

T. cz.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy

Aradon, Szabadságtér 3. sz. a.

lévő angol és francia

női divat-termemben

készülnek a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **őszi, tavaszi kabátok, kosztümekek, és estéli ruhák, lovaglós és más sport kosztümök.**

Vidéki megrendelések próba derék után pontosan eszközöltetnek.

Gyászruhák 12 óra alatt készítettnek. 1705

Kiváló tisztelettel:

Varga Kálmán,

angol és francia női szabó.

Borszivattyuk

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,
 kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-
 novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a
 a tauczi országút melletti rak-
 tárból.